

STOCKMANN

VUOSIKERTOMUS 1997

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

OY Stockmann AB:n vuoden 1998 varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 21.4.1998 klo 16.00 Finlandia-talon Konserttisalissa Helsingissä, Karamzininkatu 4.

Yhtiökokoukseen on ilmoittauduttava viimeistään 16.4.1998 klo 16.00, puh. (09) 121 3133, (09) 121 3802, (09) 121 3089 tai (09) 121 3327.

Yhtiökokoukseen on oikeutettu osallistumaan osakkeenomistaja, joka viimeistään 16.4.1998 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen, jos osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 28.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

Osingon maksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1997 jaetaan osinkoa 9,00 markkaa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka hallituksen vahvistamana osingonjaon täsmäytyspäivänä 24.4.1998 on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä 29.4.1998.

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan pankkiin tai Suomen Arvopaperikeskukseen sen mukaan, missä osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

Talousinformaatiota Stockmannilta

Stockmann julkaisee seuraavat vuotta 1998 koskevat taloudelliset tiedotteet:

Tammi-maaliskuun osavuositarkaus	13.5.1998
Tammi-kesäkuun osavuositarkaus	12.8.1998
Tammi-syyskuun osavuositarkaus	11.11.1998
Tilinpäätöstiedote tilikaudelta 1998	23.2.1999
Vuosikertomus vuodelta 1998	viikolla 12, 1999
Varaus yhtiökokouspäiväksi	13.4.1999

Näiden tiedotteiden lisäksi julkistamme pörssille yksiköiden kuukausittaisen myynnin seuraavan kuukauden kolmannella viikolla.

Tiedotetilaukset: OY Stockmann AB, Tiedotusosasto, PL 220, 00101 Helsinki, puhelin (09) 121 3089, fax (09) 121 3153. Taloudelliset tiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Seuraavat pankit ja pankkiriikkeet ovat ilmoittaneet tekevänsä OY Stockmann AB:n toimintaan liittyviä sijoitusanalyysseja. Stockmann ei vastaa analyyseissä esitetystä arvioista.

ABN Amro Hoare Govett Securities Ltd.
AG Pankkiriike Oy
Aktia Pankkiriike
Alfred Berg (UK)
Aros Securities Oy
Barclays de Zoete Wedd
Enskilda Securities
Handelsbanken
HSBC Securities
Kleinwort Benson Securities Ltd.
Merita Pankkiriike Oy
Opstock Pankkiriike Oy
Pankkiriike Arctos Securities Oy
Pankkiriike Evli Oyj
Pankkiriike Protos Oy
Postipankki Oy
SBC Warburg
Williams de Broë

Ilmaisuilla Stockmann tai yhtiö tarkoitetaan OY Stockmann AB:tä emoyhtiönä sekä kaikkia niitä yhtiöitä, joista sen välitön tai välillinen omistus on yli 50 %.

Stockmann lyhyesti

Stockmann on vuonna 1862 perustettu suomalainen vähittäiskauppaa harjoittava pörssiyhtiö. Osakkeenomistajia on noin 11 000. Stockmannin kaupankäynnin keskeinen tavoite on asiakkaiden tyytyväisyys. Stockmannin viisi kaupallista yksikköä ovat Tavaratalojen ryhmä ja siihen kuuluva Akateeminen Kirjakauppa, Autokaupan ryhmä, postimyyntiin erikoistunut Hobby Hall, päivittäistavarakauppaa harjoittava Sesto ja vaatetuskaupan myymäläketju Seppälä. Stockmann toimii Suomessa, Venäjällä ja Eestissä.

Vuosikertomus 136. toimintavuodelta

Sisältö

Stockmann

Stockmannin perusarvot	1
Stockmann vuonna 1997	2
Kaupallisten yksiköiden esittely 1.4.1998	3
Vuoden 1997 merkittäviä tapahtumia	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Hallitus	8
Yhtiön johto ja tilintarkastajat	9

Toimialat

Tavaratalojen ryhmä	10
Akateeminen Kirjakauppa	16
Autokaupan ryhmä	18
Hobby Hall	22
Sesto	24
Seppälä	26

Tilinpäätös 31.12.1997

Hallituksen toimintakertomus	28
Osakepääoma ja osakkeet	34
Osakkeenomistajat	35
Osakegraafit	36
Tunnuslukuja ja osakekohtaisia tietoja	37
Laskentakaavat	38
Stockmannin tuloslaskelma (konserni)	39
Stockmannin tase (konserni)	40
Stockmannin rahoituslaskelma (konserni)	42
OY Stockmann AB tuloslaskelma (emoyhtiö)	43
OY Stockmann AB tase (emoyhtiö)	44
OY Stockmann AB rahoituslaskelma (emoyhtiö)	46
Tilinpäätöksen liitetiedot	47
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	56
Tilintarkastuskertomus	57
Yhteystietoja	58

Stockmannin perusarvot

Tuloshakuisuus

Harjoitamme liiketoimintaa rahan ansaitsemiseksi; kaiken toiminnan tulee tukea tätä päämäärää. Menestyminen tuloksenteossa merkitsee osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta, yritykselle liikkumavapautta ja riskinotto-kykyä sekä antaa yhteisiin päämääriin sitoutuneille hyvälle ihmisille arvostetun työn ja mahdollisuuden kehittyä.

Asiakaslähtöisyys

Ansaitsemme rahaa vain tuottamalla asiakkaan näkökulmasta todellisia ja kilpailijoita parempia etuja, jotka kokonaisuutena johtavat korkeaan asiakas-tyytyväisyyteen ja kiinteisiin asiakassuhteisiin. Kilpailukykyinen hinnoittelu, luotettava laatu ja hyvä asiakaspalvelu ovat keskeisiä edellytyksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tehokkuus

Toimimalla kilpailijoita paremmin kasvatamme myyntiä ja saavutamme korkean kustannustehokkuuden sekä hyvän pääoman käytön tehokkuuden.

Sitoutuminen

Menestymme ymmärtämällä kaikissa toiminnoissa Stockmannin yhteisten ja oman yksikön menestystekijöiden merkityksen ja sitoutumalla yhteisiin tavoitteisiin.

Ihmisten arvostus

Arvostamme ihmisten kykyä sitoutua, ottaa hallittuja riskejä ja saada aikaan tulosta. Palkitsemme onnistumisen.

Stockmann vuonna 1997

Avainlukuja

		1993	1994	1995	1996	1997
Myynti	Mmk	4 463,8	5 486,1	6 249,1	7 420,2	8 289,4
Liikevaihto	Mmk	3 712,6	4 556,6	5 213,8	6 164,5	6 900,0
Henkilöstökulut	Mmk	620,2	656,6	762,8	850,2	895,2
Henkilöstökulut liikevaihdosta	%	16,7	14,4	14,6	13,8	13,0
Käyttökate	Mmk	192,1	302,1	340,4	403,8	515,2
Toiminnallinen tulos ¹⁾	Mmk	160,2	246,9	280,3	315,9	415,2
Investoinnit	Mmk	185,2	132,9	273,7	333,2	315,2
Investoinnit liikevaihdosta	%	5,0	2,9	5,2	5,4	4,6
Taseen loppusumma	Mmk	2 657,6	2 899,7	3 176,2	3 645,9	3 889,5
Osakepääoma	Mmk	192,2	288,3	288,3	288,6	288,9
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	Mmk	2 397,5	3 390,3	3 446,2	4 009,6	5 035,5
Osingot	Mmk	57,7	86,5	100,9	108,2	130,0*
Osinko osaketta kohti, osakeantikorjattu	mk	4,00	6,00	7,00	7,50	9,00*
Tulos osaketta kohti, osakeantikorjattu	mk	8,01	12,58	13,95	15,13	20,11**
Omavaraisuusaste	%	61,3	60,4	58,1	54,0	55,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,2	12,7	13,2	13,3	15,6

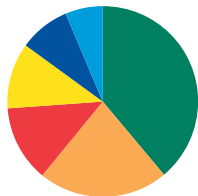
¹⁾ Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja

* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

** Huomioitu optiolainojen laimennusvaikutus

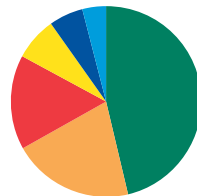
Myynnin ja tuloksen jakautuminen

Myynti yksiköittäin

- 39 % Tavaratalojen ryhmä
- 22 % Autokaupan ryhmä
- 13 % Hobby Hall
- 11 % Sesto
- 9 % Seppälä
- 6 % Akateeminen Kirjakauppa

Kaupallisen tuloksen jakautuminen*

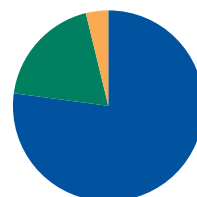
- 46 % Tavaratalojen ryhmä
- 21 % Seppälä
- 16 % Hobby Hall
- 7 % Autokaupan ryhmä
- 6 % Akateeminen Kirjakauppa
- 4 % Sesto
- * liikevoitto

Myynti tuotealueittain

- 30 % Muoti
- 22 % Auto
- 19 % Elintarvikkeet
- 13 % Koti
- 9 % Kirjat, lehdet ja paperi
- 7 % Vapaa-aika ja harrastus

Tuloksen lähteet

- 77 % Kaupalliset yksiköt
- 19 % Kiinteistöt
- 4 % Rahoitusnetto

Kaupallisten yksiköiden esittely 1.4.1998

Yksiköt ja johto	Tarjonta	Toimipaikat	Osuus Stockmannin myynnistä 1997
<p>TAVARATALOJEN RYHMÄ Hannu Penttilä</p>	<p>Tarjoaa asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukyisin hinnoin.</p>	<p>5 tavarataloa kotimaassa Tavaratalo Tallinnassa 5 erikoisliikettä Moskovassa ja Pietarissa 5 Akateemisen Kirjakaupan myymälää kotimaan tavaratalopaikkakunnilla</p>	<p>3 748,4 milj.mk</p> <p>45 %</p>
<p>AUTOKAUPAN RYHMÄ Aarno Pohtola</p>	<p>Tarjoaa erittäin laajan merkki- ja mallivalikoiman korkealuokkaisia autoja. Luotettavan laadun ja asiakaspalvelun merkitys korostuu huolto- ja varaosapalveluissa.</p>	<p>10 toimipistettä pääkaupunkiseudulla: Ford-, Volkswagen-, Audi-, Seat-, Mitsubishi- ja Skoda-myyntiä sekä laaja vaihtoautovalikoima 2 toimipistettä Turussa: Ford-, Mitsubishi- ja Skoda-myyntiä</p>	<p>1 824,8 milj. mk</p> <p>22 %</p>
<p>HOBBY HALL Veikko Syvänen</p>	<p>Hobby Hallin kuvasto tarjoaa nopean ja vaivattoman vaihtoehtojen ostaa laatutuotteita edullisesti. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita.</p>	<p>Suomen suurin postimyyntiyrittäjä 2 myymälää pääkaupunkiseudulla Eestin suurin postimyyntiyrittäjä Myymälä Tallinnassa</p>	<p>1 071,2 milj. mk</p> <p>13 %</p>
<p>SESTO Lasse Lehtinen</p>	<p>Perinteiset Sestot ovat palvelevia, kokoluokassaan ylivoimaiset valikoimat tarjoavia laadukkaita ja kohtuuhintaisia päivittäistavarakauppoja. Seston Etujätit ovat uuden ajan hypermarketteja, joiden kilpailukyky perustuu suuriin valikoimiin, herkullisiin palvelulinjastoihin, asiointin helppouteen sekä kokonaisedullisuuteen.</p>	<p>13 päivittäistavarakauppaa pääkaupunkiseudulla 4 Etujätti-hypermarkettia Vantaalla, Espoossa, Turussa ja Tampereella</p>	<p>924,2 milj. mk</p> <p>11 %</p>
<p>SEPPÄLÄ Marjatta Björn 1.6.1998 saakka Lars Eklundh 1.6.1998 alkaen</p>	<p>Tarjoaa nuorekkaasti ajatteleville asiakkailleen järkevän vaihtoehtojen pukeutua muodikkaasti. Keskitetty, ketjumainen toiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun.</p>	<p>Noin 100 vaatemyymälää Suomessa Myymälä Tallinnassa</p>	<p>714,4 milj. mk</p> <p>9 %</p>

Vuoden 1997 merkittäviä tapahtumia

helmikuu

- Stockmann osti 7.2.1997 Kesko Oy:ltä 14 prosentin osuuden TukoSpar Oy:n osakkeista edullisten päivittäistavara-hankintojen turvaamiseksi. Kauppa toteutui lopullisesti huhtikuussa EU:n komission hyväksyttyä sen.

maaliskuu

- Helsingin tavaratalon myymälätilojen 2 000 neliömetrin laajennus sekä siihen liittyvä tavaratalon ja Forumin kaupakeskuksen paikoitushallin yhdistävä tunneli avattiin 5.3.1997.
- Turun Akateeminen Kirjakauppa avasi ovensa uusissa tiloissa 17.3.1997.

huhtikuu

- Tapiolan tavaratalon laajennustyöt käynnistyivät 12.4.1997. Syksyllä 1998 tavaratalon myymäläpinta-ala kasvaa nykyisestä 6 700 neliömetristä noin 10 500 neliömetriin, ja myös paikoitustilaa saadaan merkittävästi lisää.

toukokuu

- Helsingin Itäkeskuksen tavaratalo sai kipeästi kaivattua lisätilaa Akateemisen Kirjakaupan siirryttyä uusiin tiloihin. Laajennus oli kokonaisuudessaan valmis 25.5.1997 ja toi tavaratalolle sekä Akateemiselle Kirjakaupalle yhteensä noin 1 000 neliömetriä lisää myyntipinta-alaa.

kesäkuu

- Stockmann osti toukokuussa Helkama Oy:ltä Mitsubishia ja Skodaa edustavat yhtiöt Helkama Auto-Center Oy:n ja Autotalo Helkama Oy:n, jotka siirtyivät Stockmannille 1.6.1997.
- Stockmann ja Merita Pankki tiedottivat 18.6.1997 ryhtyvänsä tarjoamaan yhteisille asiakkailleen yhdistelmäkorttia, joka toimii sekä Meritan pankkikorttina että Stockmannin luotollisena tai luotottomana kanta-asiakaskorttina. Samalla Stockmann ilmoitti ryhtyvänsä tarjoamaan kanta-asiakkailleen mahdollisuutta nostaa yhdistelmäkorttiin sisältyvällä Meritan pankkikortilla käteistä tavaratalojen ja muiden liiketoimintayksiköiden kassoilta. Yhdistelmäkortti otettiin käyttöön helmikuussa 1998.

elokuu

- Stockmann tiedotti 19.8.1997 allekirjoittaneensa aiesopimuksen tilojen vuokraamisesta Moskovassa avattavaa tavarataloa varten. Mikäli kaikki tähän hankkeeseen liittyvät yksityiskohdat saavat myönteisen ratkaisun, se parantaa toteutuessaan merkittävästi yhtiön kilpailuasemaa Moskovan markkinoilla.
- Stockmann osti 27.8.1997 Polar-Yhtymältä tontin avatakseen Espoon Friisilään Seston Etujätin naapuritontille Hobby Hallin ja Seppälän myymälät vuoden 1998 aikana. Myymälätiloja rakennetaan yhteensä noin 2 000 neliötä.

syyskuu

- Turun tavarataloa laajennettiin Akateemiselta Kirjakaupalta vapautuneisiin noin 800 neliömetrin tiloihin. Laajennus valmistui 3.9.1997.

lokakuu

- Stockmann tiedotti 9.10.1997 päättäneensä kehittää Akateemisen Kirjakaupan toimintaa entistäkin tiiviimmässä yhteistyössä tavaratalojen kanssa. Tässä yhteydessä oli päätetty luopua muualla kuin tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevista Akateemisen Kirjakaupan paikallismyymälöistä. Suomalaiselle Kirjakaupalle myydyt kuusi myymälää siirtyivät uudelle omistajalle 1.1.1998.
- Autokaupan ryhmälle valmistui 11.10.1997 Helsingin Herttoniemeeseen Volkswagen-, Audi-, Seat-pisteen viereen uusi 5 500 neliömetrin Ford-toimipiste.

joulukuu

- Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi Tampereen tavaratalon laajentamista yhdellä lisäkerroksella koskevan asemakaavan muutoksen 3.12.1997. Laajennus valmistuu suunnitelmien mukaan keväällä 1999.
- 30.12.1997 allekirjoitettiin urakkasopimukset Seston viidennen Etujätti-hypermarketin rakentamiseksi Turun Kuppitalle rautatieaseman välittömään yhteyteen. Myymälä valmistuu joulumarkkinoille 1998.

Tapiolan tavaratalo laajenee noin 3 800 neliömetrillä. Syksyllä 1998 valmistuva laajennus on Stockmannin suurin yksittäinen investointi sitten Helsingin tavaratalon Argos-kulman rakentamisen.

Stockmann ja Merita Pankki tarjoavat yhteisille asiakkailleen yhdistelmäkorttia, joka toimii sekä Meritan pankkikorttina että Stockmannin kanta-asiakaskorttina.

Autokaupan ryhmälle valmistui lokakuussa Helsingin Herttoniemeen uusi 5 500 neliömetrin Ford-toimipiste.

Stockmann vahvisti asemiaan

Toimitusjohtajan katsaus

Stockmannin vahva kasvu jatkui. Myyntimme nousi jo viidentenä vuotena uudelle miljardiluvulle, viime vuonna 8,3 miljardiin markkaan. Tavoittemme on, että näin kävisi tänäkin vuonna.

Onnistuimme myös tuloksenteossa. Toiminnallinen tuloksemme parani noin sadalla miljoonalla markalla 415 miljoonaan markkaan. Näin myös tuloksemme sataluku vaihtui, nyt kolmannen kerran peräkkäin.

Jo vuosikymmenen alussa aloitetut panostukset toimintamme kehittämiseen kantavat hedelmää. Noususuhdanteen vallitessa vauhti on vain kiihtynyt. Myyntimme on vuoteen 1990 verrattuna yli kaksinkertaistunut ja tuloksemme yli nelinkertaistunut. Tämä kehitys on nähtävissä allaolevista pylväskuvioista.

Markkinaosuutemme ja asiakasmäärämme ovat myös kasvaneet vauhdilla. Tämä on osoitus siitä, että liikeideamme toimivat. On ollut mukavaa havaita, että Stockmann on monissa eri arvioinneissa sijoittunut Suomen arvostetuimpien yritysten kapeaan kärkijoukkoon. Tinkimätön tavoite onkin olla kaikilla toimialoilamme paras. Pyrkinessämme tähän keskeinen tekijä on osaava, yhteisiin tavoitteisiin sitoutunut ja voitontahoton henkilöstö. Haluan kiittää tässä

yhteydessä lämpimästi kaikkia stockmannilaisia siitä, mitä olemme saaneet aikaan.

Komeat kasvuluvut

Stockmannin myynti kasvoi viime vuonna 869 miljoonaa markkaa 8 289 miljoonaan markkaan eli 11,7 prosenttia. Kasvu tuli lähes kokonaan oman kaupallisen tehokkuutemme lisäämisestä. Aktiivisen myyntimme seurauksena vertailukelpoinen kasvuvauhtimme oli viime vuoden tapaan yli kaksinkertainen kaupan alan kasvuun verrattuna.

Toiminnallisen tuloksemme 31 prosentin kasvu 316 miljoonasta markasta 415 miljoonaan markkaan oli ennätysellinen. Sanoin katsauksessani vuosi sitten, että kaikki markkinointiponnistukset ja investoinnit yhtiölle tuotettu lisäarvo ei tietenkään näy heti tuloslaskelman viimeisellä rivillä. Tämä pitää edelleen paikkansa. Silti osa tulosparannuksestamme johtui kasvun synnyttämän lisäarvon realisoitumisesta.

Kaupallisten yksiköiden kehitystä kuvataan hallituksen toimintakertomuksessa ja tarkemmin toimialakatsauksissa. Tyydyn tässä vain toteamaan kaksi ilonaihetta: sen, että kaikki yksikköme pystyivät parantamaan tulostaan ja sen, että Tavaratalojen ryhmä teki taas "tiikerinloikan"; ryhmän liikevoitto, 173

miljoonaa markkaa, parani 54 miljoonalla markalla edellisestä vuodesta ja 102 miljoonalla markalla vuodesta 1995.

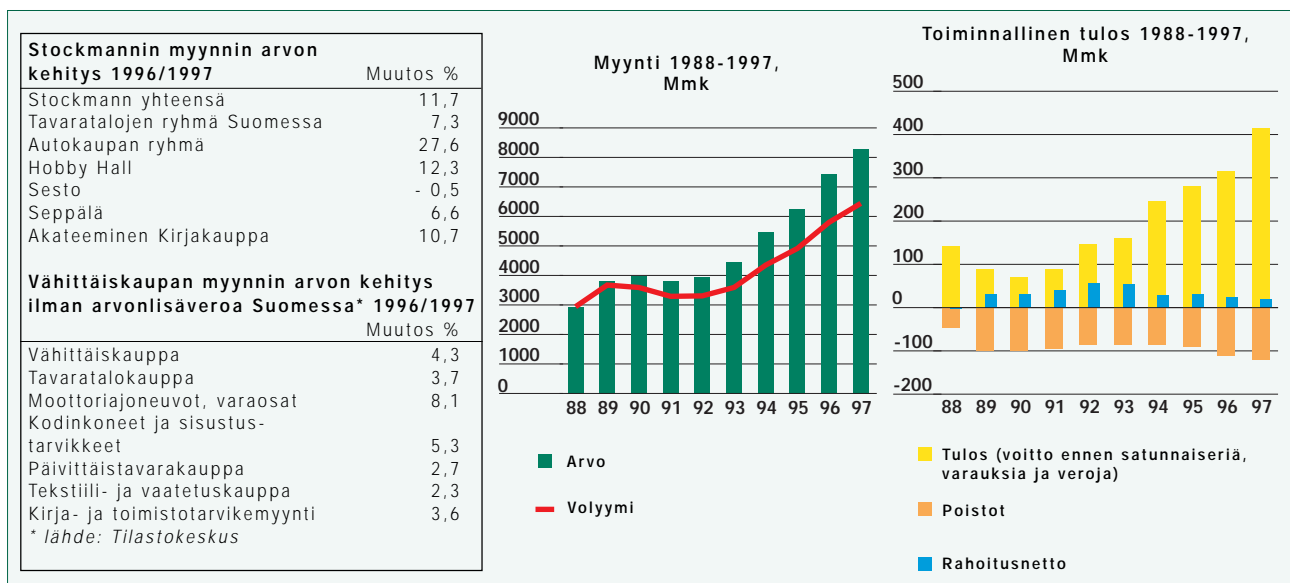
Tästä on hyvä jatkaa

Vanhan sanonnan mukaan kaupan alalla on juostava koko ajan "henkensä edestä" pysyäkseen edes paikallaan.

Meillä on ollut omien toimialojemme johtavana yrityksenä sen verran etumatkaa, että vaikka olemmekin pitäneet kovaa vauhtia, niin ihan "henkemme edestä" ei sentään ole tarvinnut viime vuosina juosta.

Samanaikaisesti kuin olemme panostaneet kasvustrategiamme toteuttamiseen, olemme halunneet turvata hyvän tuloksenteokkykymme – joka samalla tietenkin merkitsee hyvää osingonmaksukykyä. Tämä on edellyttänyt tarkkaa riskien hallintaa yhtiön kehittämisohjelmaa toteutettaessa. Aiomme jatkaa samaa linjaa.

Olemme kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana investoineet toimintamme kehittämiseen yli 900 miljoonaa markkaa, josta runsaan kolmanneksen viime vuonna. Tänä vuonna tulevat investointimme olemaan suuruusluokaltaan 400 miljoonaa markkaa. Uskon, että tahti jatkuu vähintään saman suuruisena pitkälle ensi vuosituannelle.

Uusmerkintä ja kanta-asiakasoptiot

Stockmannin kasvustrategian tavoitteena on tulevaisuuden menestyksen turvaaminen. Yhtiön kehittäminen suunnitellussa laajuudessa edellyttää tuekseen ulkopuolista rahoitusta. Tämän vuoksi hallitus on päättänyt ehdottaa yhtiökokoukselle osakkeiden nimellisarvon puolittamisen ja rahastoannin lisäksi uusmerkintää osakkeenomistajille sekä yhtiön osakkeiden merkintään oikeutavien optioiden antamista kanta-asiakaille.

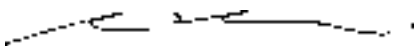
Tulevaisuuden näkymät myönteiset

Talouden kehitys näyttää jatkuvan maassamme suotuisana lähivuosina, vaikka kasvu ehkä vähitellen hidastuu. Tämä johtuu mm. siitä, että korkeaan työttömyyteen, korkeaan velkaantumiseen ja korkeaan verotukseen liittyvät ongelmat ovat edelleen ratkaisematta. Kulutustavarakaupan näkymät ovat silti hyvät.

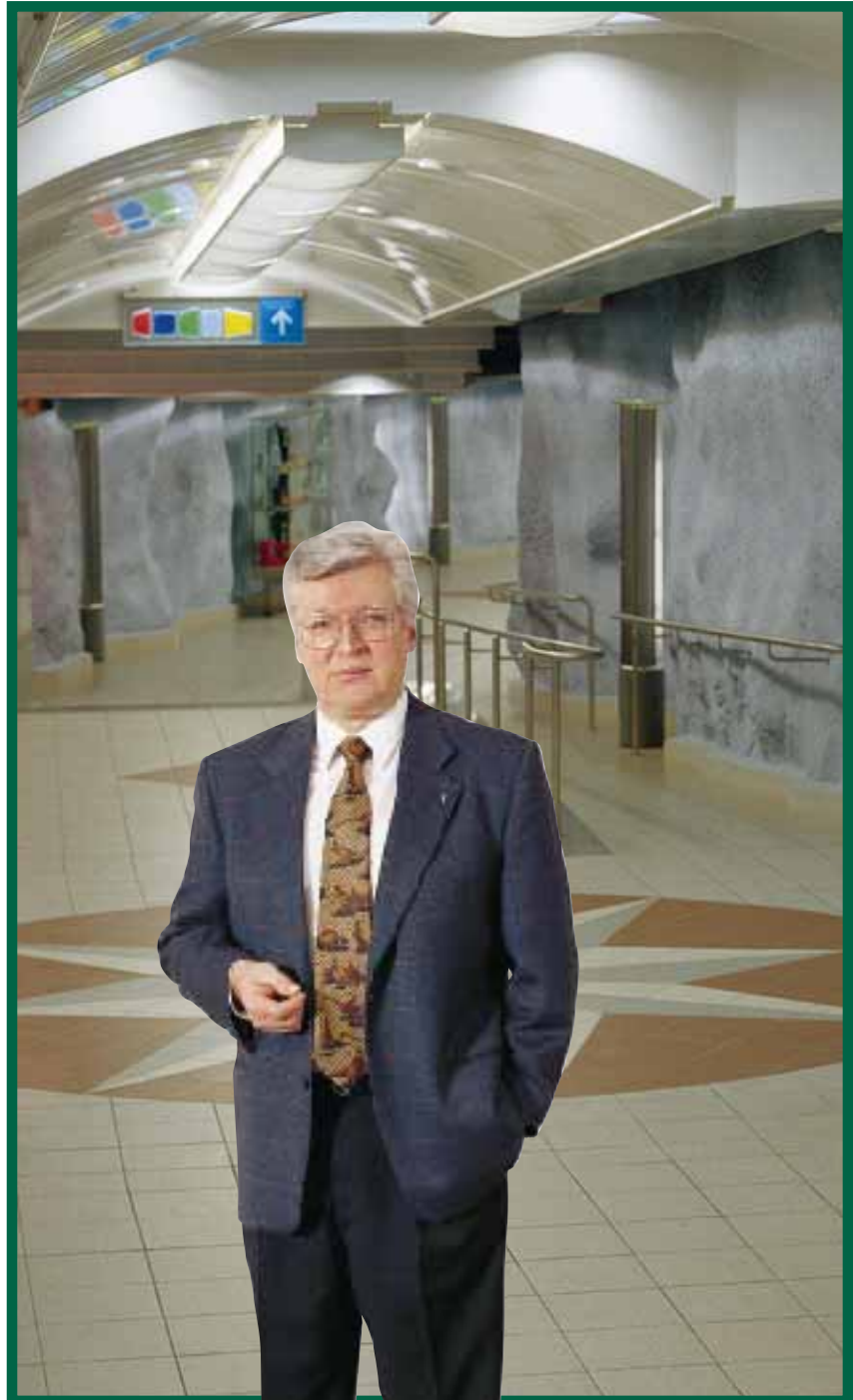
Meillä on hyvät edellytykset saada rakentamamme ja rakenteilla olevan kasvupotentiaalin turvin osamme tästä myönteisestä kehityksestä. Uskon myös, että meillä on tulevaisuudessa Venäjällä, Baltiassa ja ehkä laajemminkin Itämeren piirissä mahdollisuuksia kannattavaan kasvuun.

Päätän kymmenennen toimitusjohtajan katsaukseni perinteisellä vakuutusellani siitä, että pystymme tänäkin vuonna tekemään kohtuullisen hyvän tuloksen. Tällä kertaa sen vakuuttaminen sujuu helpommin kuin koskaan aikaisemmin.

Helsingissä 11. helmikuuta 1998

Ari Heiniö
toimitusjohtaja

Stockmannin hallituksen jäsenet ja henkilöstön edustajat hallituksessa. Seisomassa vasemmalta Lasse Koivu, Erkki Etola, Henry Wiklund, Pertti Niemistö, Kurt Stenvall ja Ari Heiniö. Istumassa vasemmalta Christoffer Taxell, Pirkko Laisi ja Pirkko-Liisa Reijonen.

Puheenjohtaja

Lasse Koivu (s. 1943), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Föreningen Konstsamfundet. Hallituksen jäsen vuodesta 1991, erovuorossa keväällä 2000.

Varapuheenjohtaja

Erkki Etola (s. 1945), diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Oy Etola Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1981, erovuorossa keväällä 1999.

Ari Heiniö (s. 1945), varatuomari, toimitusjohtaja, OY Stockmann AB. Hallituksen jäsen vuodesta 1989, erovuorossa keväällä 1998.

Pertti Niemistö (s. 1931), kauppaneuvos, varatuomari. Hallituksen jäsen vuodesta 1989, erovuorossa keväällä 1998.

Kurt Stenvall (s. 1932), varatuomari. Hallituksen jäsen vuodesta 1988, erovuorossa keväällä 2000.

Christoffer Taxell (s. 1948), oikeustieteen kandidaatti, konsernijohtaja, Partek Oyj Abp. Hallituksen jäsen vuodesta 1985, erovuorossa keväällä 2000.

Henry Wiklund (s. 1948), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1993, erovuorossa keväällä 1999.

Henkilöstön edustajat hallituksessa 1.4.1997 - 31.3.1998

Pirkko Laisi (s. 1942), päaluottamusmies, hallinto. Henkilöstön edustaja hallituksessa yhtymälautakunnan valitsemana.

Pirkko-Liisa Reijonen (s. 1949), ekonomisti, myyntipäällikkö, Akateeminen Kirjakauppa. Henkilöstön edustaja hallituksessa Stockmannin ylempien toimihenkilöiden valitsemana.

Yhtiön johto ja tilintarkastajat

Stockmannin johtoryhmään kuuluvat (vasemmalta) varatoimitusjohtaja Hannu Penttilä, varatoimitusjohtaja Stig-Erik Bergström, toimitusjohtaja Ari Heiniö ja johtaja Aarno Pohtola.

Yhtiön johtoryhmä

Ari Heiniö (s. 1945), varatuomari, toimitusjohtaja.

Stig-Erik Bergström (s. 1941), kauppatieteiden tohtori, varatoimitusjohtaja vastualueinaan talous, rahoitus, tietohallinto ja kiinteistöt.

Hannu Penttilä (s. 1953), varatuomari, varatoimitusjohtaja vastualueenaan Tavaratalojen ryhmä.

Aarno Pohtola (s. 1956), oikeustieteen kandidaatti, johtaja, Autokaupan ryhmä.

Laajaan johtoryhmään kuuluvat edellä mainittujen johtoryhmän jäsenten lisäksi

Marjatta Björn (s. 1944), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Seppälä, 1.6.1998 asti.

Henri Bucht (s. 1951), kauppatieteiden maisteri, Helsingin tavaratalon johtaja, vastualueinaan kotimaan tavaratalot ja Akateeminen Kirjakauppa.

Lars Eklundh (s. 1955), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Seppälä, 1.6.1998 alkaen.

Lasse Lehtinen (s. 1958), kauppatieteiden maisteri, Seston johtaja.

Veikko Syvänen (s. 1946), yo-merkonomi, toimitusjohtaja, Hobby Hall.

Akateemisen Kirjakaupan johtaja, kauppatieteiden maisteri Doris Stockmann jäi pois laajan johtoryhmän jäsenyydestä 1.1.1998 luovuttaessaan Akateemisen Kirjakaupan johtajan tehtävät filosofian maisteri Stig-Björn Nybergille (s. 1947). Johtaja Stockmann jäi eläkkeelle 1.3.1998.

Tilintarkastajat

Eric Haglund (s. 1934), diplomiekonomi, KHT. Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1971 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1977.

Krister Hamberg (s. 1943), diplomiekonomi, KHT. Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1988 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1995.

Varatilintarkastaja
KPMG Wideri Oy Ab

Jälleen ennätystulos

Tavaratalojen ryhmä

Stockmannin tavaratalot Helsingin keskustassa ja Itäkeskuksessa sekä Tapiolassa, Tampereella ja Turussa tarjoavat asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin. Ulkomaan toimintoihin kuuluvat tavaratalo Tallinnassa sekä neljä myymälää Moskovassa ja yksi Pietarissa. Akateemisen Kirjakoupan viisi tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevaa myymälää tulivat osaksi tavarataloliiketoimintaa vuoden 1998 alusta lukien.

Tavaratalojen ryhmän myynti ja tulos kasvoivat merkittävästi vuonna 1997. Arvonlisäverollinen myynti oli 3 222,0 miljoonaa markkaa. Liikevaihto oli 2 685,0 miljoonaa markkaa eli 9,3 prosenttia edellisvuotista suurempi. Kotimaan tavaratalojen myynti kasvoi 185,9 miljoonaa markkaa eli 7,3 prosenttia. Ulkomaan toimintojen myynti kasvoi 81,1 miljoonaa markkaa eli peräti 19,7 prosenttia.

Kotimaan tavaratalojen myynti on suuruusluokaltaan vertailukelpoinen edellisen vuoden myynnin kanssa. Vuoden aikana Helsingin tavaratalon myyntipinta-ala kasvoi huhtikuussa avatun Basement-kerroksen myötä. Myös Itäkeskuksen ja Turun tavaratalojen myyntipinta-alat kasvoivat jonkin verran. Toisaalta rakennustyöt haittasivat myyntiä Turussa ja erityisesti Tapiolan tavaratalossa, joka merkittävistä haitoista huolimatta kykeni kasvattamaan myyntiään 2 prosenttia.

Ulkomaan toimintojen myynnin voimakas kasvu johtuu huhtikuussa 1996 avattujen Tallinnan tavaratalon ja Virukeskuksessa sijaitsevan Seppälän myymälän ensimmäisestä täydestä toimin-

tavuodesta. Tallinnan tavaratalon myynnin kehitys ylitti rohkeimmatkin arviot.

Myynnin hyvän kehityksen ja tavarataloketjun tehokkaan kustannushallinnan ansiosta Tavaratalojen ryhmän käyttökate ja liikevoitto paranivat merkittävästi. Useana peräkkäisenä vuotena parantunut tulos harppasi jälleen uudelle ennätystasolle.

Kilpailu kiristyi kotimaassa mm. ruotsalaisten ketjujen panostaessa Suomen markkinoille. Kaikki kotimaiset kilpailijat panostivat voimakkaasti omiin kantaasiakasohjelmiinsa. Kiristyneestä kilpailusta huolimatta Stockmannin tavaratalomyynti kasvoi alan keskimääräistä kasvua enemmän. Myös ulkomaisilla toiminta-alueilla kilpailu kiristyi vakiintuvien olojen alkaessa kiinnostaa uusia yrittäjiä. Stockmannilla on kuitenkin pitkäaikaisen markkinatuntemuksensa ja erittäin positiivisen mielikuvansa ansiosta erinomaiset edellytykset kilpailuasemiensa parantamiseen sekä Venäjällä että Eestissä.

Tavaratalojen ryhmä				1997	1996	1995
Myynti	Mmk	3 222,0	2 955,0	2 661,8		
Osuus Stockmannin myynnistä	%	38,9	39,8	42,6		
Käyttökate	Mmk	225,8	172,2	119,2		
Liikevoitto	Mmk	172,8	118,7	70,7		
Sijoitetun pääoman tuotto	%	24,7	18,0	11,8		
Investoinnit	Mmk	61,4	82,1	93,6		
Henkilöstö 31.12.		4 360	4 058	3 903		

Myynti 1996-1997			
Mmk	1997	1996	Muutos %
Helsinki	1 512,0	1 392,8	8,6
Tapiola	321,6	315,0	2,1
Itäkeskus	292,9	267,3	9,6
Tampere	308,7	288,8	6,9
Turku	293,1	278,4	5,3
Kotimaan toiminnot	2 728,3	2 542,4	7,3
Ulkomaan toiminnot	493,7	412,6	19,7
Tavaratalojen ryhmä yhteensä	3 222,0	2 955,0	9,0

Tavaratalojen myynti tavara-alueittain 1997		
Tavara-alue	Osuus kokonaismyynnistä %	Muutos %
Miesten vaateet ja asusteet	9,9	7,3
Naisten vaateet ja asusteet	17,5	6,1
Lasten ja nuorten vaateet	6,3	8,6
Jalkineet	3,0	10,3
Kosmetiikka	4,6	10,2
Muuti yhteensä	41,3	7,5
Kodin sisustus, kankaat, käsityöt ja taloustavarat	10,9	1,7
Vapaa-aika ja liikunta	11,2	18,4
Elintarvikkeet	19,1	5,4
Kahviot ja erill. palvelut	2,0	1,0
Muut yhteensä	43,2	7,3
Ulkomaan toiminnot	15,5	19,7
Yhteensä	100,0	9,0

Kotimaan tavaratalojen tiikerinloikka

Kotimaan tavaratalojen arvonlisäverollinen myynti oli 2 728,3 miljoonaa markkaa, jossa on kasvua 7,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Asiakasmäärä kasvoi 2 prosenttia. Tavarataloissa toimivien yhteistyöyritysten myynti kehittyi suotuisasti ja oli 202,0 miljoonaa markkaa.

Kotimaan tavaratalojen myynti- ja käyttökäytävät ylittivät selvästi. Erityisesti seuraavien tavara-alueiden myynti kehittyi voimakkaasti: urheilu (+27 prosenttia), vapaa-aika ja harrastus (+16 prosenttia), jalkineet sekä kosmetiikka (+10 prosenttia) ja nuorten vaatetus (+9 prosenttia).

Kotimaan tavarataloissa tehtiin vuoden aikana merkittäviä investointeja tulevan kasvun varmistamiseksi.

Helsingin tavaratalossa avattiin huhtikuussa Forumin parkkihallin ja tavaratalon välinen jalankulikutunneli sekä siihen liittyvä uusi Basement-myymäli. Tämän ohessa tavaratalon kuudennes-kerroksessa sijaitsevaa urheiluosastoa laajennettiin ja uudistettiin osittain. Projektit onnistuivat erinomaisesti: asiakkaat löysivät uuden kulkureitin nopeasti, ja vapaa-ajan tuotteiden myynti kehittyi erittäin myönteisesti.

Tapiolan tavaratalon mittava laajennushanke edistyi aikataulun mukaisesti. Laajennuksen valmistuessa vuoden 1998 lokakuun alkuun mennessä kasvava tavaratalon pinta-ala nykyisestä 6 700 neliömetristä noin 10 500 neliömetriin. Tavaratalon myynnin kehitys on jatkunut suotuisana rakennustöiden aiheuttamista häiriötekijöistä huolimatta.

Itäkeskuksen tavaratalon noin 1 000 neliömetrin laajennus valmistui suunnitelmien mukaisesti toukokuussa 1997. Yhdessä Akateemisen Kirjakaupan

Ril's on suunnittelija Ritva-Liisa Pohjalaisen Luhdalle toteuttama merkki. Ril'sin koko suunnittelutiimi palkittiin Kultaisella vaatepuulla helmikuussa 1998.

Stockmann palkitsee vuosittain parhaat tavarantoimittajansa. Vuoden 1996 menestyksekkäin oli InWear Oy.

Miesten business-pukeutumisen voimakasta kasvua tahtivat kärkimerkkeinä Boss ja kotimainen Turo.

Tavaratalojen ryhmä

Tallinnan tavaratalossa järjestettiin lokakuussa ensimmäiset Hullut Päivät suurella menestyksellä.

Hullud Päevad toivat keltaiset kassit Tallinnan katukuvaan. Paikalliset tiedotusvälineet otsikoivat tallinnalaisten saaneen uuden kohtaamispaikan.

kanssa toteutettu laajennus on jo nyt osoittautunut onnistuneeksi.

Turun tavaratalo laajeni syyskuun alussa noin 800 neliömetrillä Akateemisen Kirjakaupan muutettua tavaratalosta toisaalla Hansa-korttelissa vapautuneisiin tiloihin. Samalla uusittiin tavaratalon toisen kerroksen kalustus kokonaisuudessaan. Kaupallisesti onnistunut laajennus valmistui suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Tampereen tavaratalossa käynnistettiin suunnittelutyö ja lupamenettely tavaratalon laajentamiseksi yhdellä lisäkerroksella. Suunnitelmien mukaan laajennus valmistuu keväällä 1999.

Tavaratalojen ja Seston edullisten päivittäistavarahankintojen jatkuminen turvattiin ostamalla 14 prosentin osuus TukoSpar Oy:stä, joka myytiin uusille omistajille osana Keskon Tuko-kaupan purkamiseen liittyneitä järjestelyjä. Yhtiön muut osakkaat ovat Wihuri Oy, Suomen Spar Oy (entinen Sentra Oy) ja Heinon Tukku Oy.

Arctia Oy:n kanssa solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti siirtyivät Itäkeskuksen ja Turun tavaratalojen asiakas- ja henkilöstökahviot laajennusprojektien yhteydessä Arctia Oy:n hoitoon. Myös Helsingin tavaratalon Basementin asiakasravintola Kitchen Grill and Bar toteutettiin yhteistyössä Arctian kanssa. Arctia Oy:n liiketoiminnan siirryttyä uudelle omistajalle käynnistettiin neuvottelut yhteistyön tulevaisuuden selvittämiseksi.

Loppuvuodesta solmittiin sopimus ICL Edacomin kanssa kotimaan tavaratalojen ja Akateemisen Kirjakaupan kasvajärjestelmien ja -pääteiden uusimisesta vaiheittain vuosien 1998 ja 1999 aikana.

Kotimaan tavaratalojen ja Akateemisen Kirjakaupan yhteistyö tiivistyy

Lokakuussa 1997 tehtiin päätös luopua muualla kuin tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevista Akateemisen Kirjakaupan paikallismyymälöistä. Suomalaisen Kirjakaupan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Akateemisen Kirjakaupan Jyväskylän, Oulun, Joensuun, Lappeenrannan, Kuopion ja Vaasan myymälät siirtyivät osaksi Suomalaisen Kirjakaupan myymäläketjua 1.1.1998.

Välittömästi kaupan solmimisen jälkeen käynnistettiin suunnittelu Akateemisen Kirjakaupan ja Tavaratalojen ryhmän toimintojen yhdistämiseksi kotimaan tavaratalopaikkakunnilla. Tavoitteena on hakea integraation avulla kustannustehokkuutta erityisesti myynnin tukitoiminnoista vahvistaen samanaikaisesti molempien yksiköiden menestystekijöitä. Uusittu yhteinen organisaatio aloitti toimintansa tammikuussa 1998.

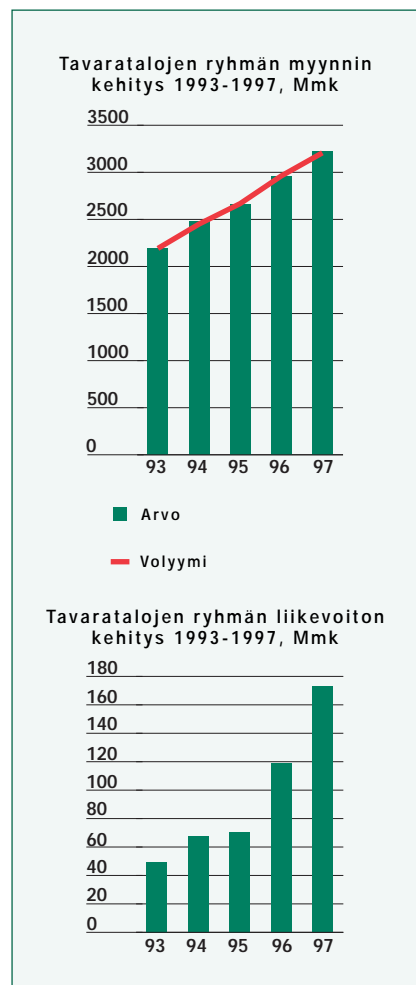
Ulkomaan toimintojen tulos parani huomattavasti

Ulkomaan toimintojen arvonlisäverollinen myynti oli 493,7 miljoonaa markkaa. Myynti Venäjällä oli 295,6 miljoonaa markkaa eli 2,5 prosenttia edellisvuotta suurempi. Tallinnan tavaratalon ja Seppälän myymälän myynti oli yhteensä 198,1 miljoonaa markkaa, jossa oli kasvua peräti 59,4 prosenttia. Myynnin kasvu osoittaa, että tavaratalo on saavuttanut merkittävän aseman Tallinnan vähittäiskaupassa ja muuttanut myös paikallisia ostotottumuksia. Erityisen ilahduttavaa oli elintarvikekaupan nopea kasvu. Kanta-asiakkaiden määrä kasvoi Eestissä jo yli 26 000:een. Helmikuussa 1998 Stockmann toi ensimmäisenä vähittäiskaupan yrityksenä markkinoille oman luotollisen tilikortin.

Venäjällä toiminta jatkui entisessä myymäläverkossa. Jo edellisenä vuonna aloitettu toiminnan tervehdyttäminen näkyi tuloskehityksessä kiinteiden kulojen alenemisena koko vuoden ajan. Vuoden 1997 loppuun asti Venäjällä myyntivaluuttana käytetyn dollarin nousu kurssi paransi osaltaan myyntikatetta, joka kasvoi voimakkaasti lisääntyneestä kilpailusta huolimatta. Myös epäkuranttien tuotteiden poistuminen ja parantunut varaston kierto vaikuttivat myyntikatteen paranemiseen. Venäjän valuuttauudistuksen myötä ryhdyttiin vuoden 1998 alusta lukien käyttämään hinnoitteluvälittömyyksiä ruplaa.

EBO (European Brands Organisation) B.V. on viiden ACI-tavaratalon omistama yhtiö, jonka liikeideana on eurooppalaisten merkkikonseptien kehittäminen omistajayrityksilleen. Ensimmäinen uusi tuotemerkki lanseerataan elokuussa 1998.

Tapiolan Sampokuja tavaratalon laajennuksen valmistuttua. Tavoitteena on luoda siisti, valoisa ja viihtyisä tila.

Tavaratalojen ryhmä

Uusi kävelytunneli yhdistää Helsingin tavaratalon Forumin kauppakeskuksen parkkihalliin.

Helsingin tavaratalo laajeni maaliskuussa alaspäin. Basementtiin avattiin noin 2 000 neliömetrin kiehtova vapaa-ajan maailma, joka tarjoaa mm. erinomaiset mahdollisuudet hifi-laitteiden koekuuntelemiseen ennen ostopäätöstä.

Kaikkien tavaratalojen urheiluosastot on uusittu yhtenäisen linjan mukaan. Kuva Helsingin tavaratalon Nike-shopista.

Edellä kuvatun kehityksen seurauksena Ulkomaan toimintojen käyttökate parani merkittävästi. Erityinen ilonaihe oli, että Tallinnan tavaratalon operatiivinen tulos oli jo ensimmäisenä täytenä toimintavuotena selvästi positiivinen.

Stockmann on sekä Eestissä että Venäjällä panostanut voimakkaasti paikallisen henkilöstön kouluttamiseen. Tavoitteena on korvata Suomeen palaavat avainhenkilöt paikallisilla aina, kun se on mahdollista. Tämä on tärkeää jatktaessa toiminnan laajennussuunnittelua.

Hullut Päivät valloittivat Tallinnan

Aktiivinen markkinointivuosi tiivisti tavaratalojen ketjumaista kampanjointia ja tuotti ennätystuloksia.

Keskeinen menestystekijä oli kanta-asiakkaiden jatkuvan mielenkiinnon ja tyytyväisyyden ylläpitäminen. Korttikilpailun vilkastumisesta huolimatta sekä uusasiakashankinnassa että ostouskollisuuden kehittämisessä onnistuttiin hyvin. Kanta-asiakkaiden ostojen osuus kotimaan tavaratalojen myynnistä oli jälleen reilusti yli puolet, mikä on huipuluokkaa kansainvälisestäkin esimerkiksi muihin johtaviin eurooppalaisiin tavarataloihin verrattuna. Kanta-asiakaskortin haltijoita oli vuoden päättyessä yhteensä 530 000, joista 26 000 oli Tallinnan tavaratalon asiakkaita.

Hullujen Päivien ennätysrikkova suosio jatkui totuttuakin huimempaan. Syksyllä viiden kotimaan tavaratalon myynti ylitti neljässä päivässä 107,7 miljoonaa markkaa, ja asiakkaita oli lähes miljoona. Kampanja toteutettiin samanaikaisesti ensimmäisen kerran myös Tallinnassa. Tallinnalaiset ottivat Hullut Päivät heti omikseen. Tavaratalossa kävi neljässä päivässä 70 000 asiakasta, ja pai-

kalliset tiedotusvälineet raportoivat kaupunkilaisten saaneen uuden kohtaamispaikan: Stockmannin "Hullud Päevad".

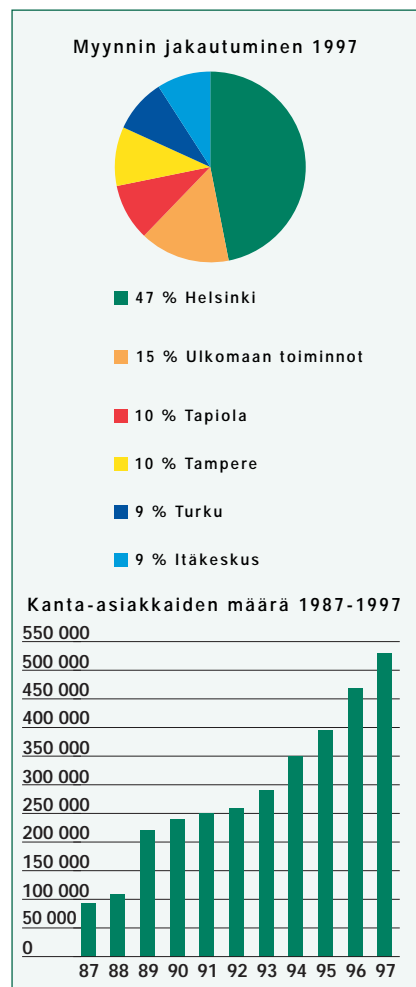
Vuoden pääkampanja edellisten ohessa oli LOOK AT THE WORLD, joka toteutettiin syyskuussa onnistuneesti perinteisen maakampanjan paikalla. Mielinkiintoisen tuotesisällön huippua edusti kotimainen uutuus Ril's, joka on Ritva-Liisa Pohjalaisen Luhdalle suunnittelema korkealaatuinen naisten vaatesarja. Kampanjan elintarvikkeet olivat ranskalaisen keittiön herkkuja.

Vuoden 1998 näkymät hyvät

Kotimaassa tavarataloliiketoiminnan keskeinen haaste vuonna 1998 on Tapiolan tavaratalon mittavan laajennustyön loppuunsaattaminen ja käyttöönotto lokakuussa. Tavoitteena on nostaa Tapiolan tavaratalo tulevaisuudessa myynniltään Suomen toiseksi suurimmaksi tavarataloksi heti Helsingin tavaratalon jälkeen. Myös Tampereen tavaratalon laajennustyö käynnistyy syksyn aikana. Akaateemisen Kirjakaupan viiden myymälän liiketoimintaa kehitetään jatkossa osana Tavaratalojen ryhmää. Tausta- ja tukitoimintojen yhdistämisellä on mahdollista saavuttaa tuntuvia synergiahyötyjä.

Ulkomaan toimintojen kehittämisen painopiste tulee olemaan pitkään vireillä olleen Moskovan tavaratalohankkeen loppuunsaattamisessa. Toteutuessaan hanke parantaa merkittävästi yhtiön kilpailuasemaa Moskovan markkinoilla.

Tavaratalokaupan näkymät vuodelle 1998 ovat hyvät. Myynnin kasvu jatkuu myönteisenä. Merkittävien investointien ja niihin liittyvien avauskustannusten vuoksi liikevoitto jäänee vuoden 1997 tasolle.

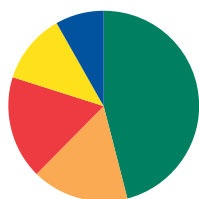
Turun tavaratalon kodin alue uusittiin laajennuksen yhteydessä. Kuvan Kuppi ja kannu -osastolla on Stockmannin oma Casa-tuotemerkki hyvin esillä.

Akateeminen tavaratalojen yhteyteen

Akateeminen Kirjakauppa

Akateeminen Kirjakauppa tarjoaa asiakkailleen kirjoja ja lehtiä sekä mikrotietokone- ja paperialan tuotteita Stockmannin kotimaan tavaratalojen sijaintipaikkakunnilla Helsingin keskustassa ja Itäkeskuksessa sekä Tapiolassa, Tampereella ja Turussa. Akateemisen ylivoimaisen laajat valikoimat sekä asiantunteva henkilöstö ovat menestyksen keskeisiä tekijöitä.

Akateemisen Kirjakaupan myynnin jakautuminen (veroton myynti)

- 46 % Kirjat, myymälämyynti
- 18 % Peruspaperi
- 16 % Vuosikerrat
- 12 % Micronia
- 8 % Kirjat, tilausmyynti

Kotimaisten kirjojen myynti Suomessa kasvoi noin 3 prosentin verran. Paperituotteiden ja toimistotarvikkeiden myynnin kasvu oli noin 10 prosenttia.

Tietokoneiden kappalemääräinen kokonaisynti yrityksille kasvoi noin 12 prosenttia. Tietokoneiden myynti kuluttajille ei kasvanut, mutta oheislaitteiden, ohjelmien ja pelien myynnin kasvu jatkui.

Kotimaiset kustantajat, kirjakerhot ja kirjakaupat panostivat Internetiin vuonna 1997, ja panostus jatkuu vuonna 1998. Kansainväliset Internet-kaupat, jotka ovat erikoistuneet kirjoihin, ovat jo nyt varteenotettavia kilpailijoita.

Myynti ja tulos paranivat huomattavasti

Akateemisen Kirjakaupan arvonlisäverollinen myynti oli 526,4 miljoonaa markkaa ja sen kasvu 11 prosenttia. Liikevaihto oli 462,7 miljoonaa markkaa, jossa oli kasvua 11 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kaikkien tuoteryhmien myynti kehittyi erinomaisesti. Vain lähinnä yritysjä yhteisöasiakkaille tapahtuva kirjojen tilausmyynti pieneni hieman.

Akateemisen myyntikate kasvoi samassa suhteessa kuin myynti. Kun kus-

tannukset kasvoivat selvästi myyntiä ja myyntikattea vähemmän, parani liikevoitto huomattavasti ja oli 21,6 miljoonaa markkaa.

Markkinaosuus kasvoi

Akateemisen Kirjakaupan markkinaosuus kasvoi vuonna 1997 hyvän asiakaspalvelun, laajojen valikoimien sekä onnistuneiden kampanjoiden ansiosta. Akateemisen kampanjoita olivat mm. kirjalennusmyynti – kirja-aleluettelo oli ensimmäisen kerran selailtavissa Internetissä – kevään ja syksyn Hullut Päivät, Akateeminen aamiainen toimistotarvikke-asiakkaille, Kirjan ja Ruusun päivä sekä eri paikkakuntien Kohtaamispaikka- ja Kirjojen Yö -tapahtumat.

Myynti kanta-asiakkaille kasvoi 11 prosenttia, ja sen merkitys lisääntyy jatkuvasti. Kirjatarjontaa kanta-asiakkaille lisättiin.

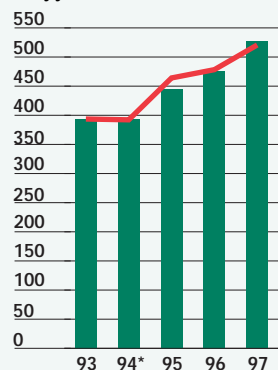
Muutoksia myymäläketjussa

Turun Akateeminen siirtyi huhtikuussa Hansakorttelissa uusiin avarampiin noin 1 000 neliometrin myymälätiloihin vastapäätä Turun tavarataloa. Toukokuussa sai Helsingin Itäkeskuksen Akateeminen väljemmät ja paremmat tilat käyt-

Akateeminen Kirjakauppa		1997	1996	1995
Myynti	Mmk	526,4	475,7	444,8
Osuus Stockmannin myynnistä	%	6,4	6,4	7,1
Käyttökate	Mmk	26,1	18,7	19,8
Liikevoitto	Mmk	21,6	14,6	15,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	20,6	15,5	18,8
Investoinnit	Mmk	8,5	5,5	4,1
Henkilöstö 31.12.		692	638	579

Myynti 1996-1997				Muutos
Mmk	1997	1996	%	Mmk
Helsinki	316,5	297,6	6,3	18,9
Tampere	40,3	36,3	11,0	4,0
Turku	36,2	32,5	11,4	3,7
Tapiola	32,8	25,2	30,2	7,6
Jyväskylä	20,3	18,5	9,7	1,8
Itäkeskus	21,1	16,8	25,6	4,3
Oulu	16,6	15,1	9,9	1,5
Joensuu	12,4	14,3	- 13,3	- 1,9
Lappeenranta	14,2	13,8	2,9	0,4
Kuopio	11,6	5,3	118,9	6,3
Vaasa	4,4			4,4
Yhteensä	526,4	475,7	10,7	46,6

Akateemisen Kirjakaupan myynti 1993-1997, Mmk

*Kirjojen alv aleni 1.6.1994

töönä. Lokakuussa avattiin Vaasaan uusi myymälä.

Syksyllä päätettiin kehittää Akateemisen Kirjakaupan toimintaa entistäkin tiiviimmässä yhteistyössä Stockmannin tavaratalojen kanssa tavaratalojen sijaintipaikkakunnilla. Tässä yhteydessä päätettiin luopua muualla kuin tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevista Akateemisen paikallismyymälöistä. Jyväskylän, Oulun, Joensuun, Lappeenrannan, Kuopion ja Vaasan myymälät siirtyivät osaksi Suomalaisen Kirjakaupan myymäläketjua 1.1.1998. Akateemisen Kirjakaupan suurasiakaspalvelut palvelevat edelleen maanlaajuista asiakaskuntaansa.

Tavoitteena tehokas kokonaisuus

Tavaratalojen ja Akateemisen Kirjakaupan yhteistyön tiivistämisen tavoitteena on muodostaa organisatorisesti toimiva ja hyvä kokonaisuus, luoda edellytykset markkinaosuuden kasvattamiseen sekä aikaansaada säästöjä yhteistyön avulla.

Tavaratalojen ryhmän ja Akateemisen Kirjakaupan uusittu yhteinen organisaatio aloitti toimintansa tammikuussa 1998. Akateemisen Kirjakaupan myymälät kuuluvat johtaja Henri Buchtin vastualueeseen yhdessä Stockmannin kotimaan tavaratalojen kanssa. Akateemisen Kirjakaupan johtajaksi nimitettiin 1.1.1998 lukien Stig-Björn Nyberg, jonka suorassa alaisuudessa toimii Helsingin Akateeminen Kirjakauppa. Hän myös koordinoi Itäkeskuksen, Tapiolan, Tampereen ja Turun myymälöiden kaupallista toimintaa. Johtaja Doris Stockmann siirtyi 1.1.1998 lukien Akateemisen Kirjakaupan johtajan tehtävästä erityistehäviin ja jäi eläkkeelle 1.3.1998.

Presidentti Mauno Koivisto oli haastateltavana Kohtaamispaikalla lokakuussa. Juontajana Akateemisen Kirjakaupan johtajan tehtävät vuoden 1998 alussa vastaanottanut Stig-Björn Nyberg.

Huhtikuussa vietettiin ensimmäistä kertaa Kirjan ja Ruusun päivää.

Turun Akateeminen Kirjakauppa muutti uusiin tiloihin maaliskuussa.

Autokaupan ryhmä

Stockmannin autokaupan ryhmä palvelee asiakkaitaan pääkaupunkiseudulla yhdeksässä täysimittaisessa toimipisteessä ja Turun talousalueella kahdessa toimipisteessä. Menestyksen perusta ovat korkealuokkaiset tuotteet, erittäin laaja merkki- ja mallivalikoima, suuren volyymin mahdollistama hintakilpailukyky sekä hyvä ja luotettava asiakaspalvelu. Autotarjonta koostuu Ford-, Volkswagen-, Audi-, Seat-, Mitsubishi- ja Skoda-autoista sekä laajasta vaihtoautovalikoimasta. Luotettavan laadun ja asiakaspalvelun merkitys korostuu erityisesti huoltokorjaamo- ja varaosapalveluissa.

Suomen autokaupan kasvu ei vuonna 1997 jatkunut yhtä voimakkaana kuin kolmena aikaisempana vuotena. Uusia henkilöautoja myytiin 104 507, joka oli 9,1 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Pääkaupunkiseudulla markkinoiden kasvuvauhti oli hieman muuta maata korkeampi. Myös Turun talousalueen kasvu ylitti maan keskiarvon. Autokaupan kokonaisvolyyymi oli edelleen kasvusta huolimatta vaatimatolla tasolla. 1980-luvulla myytiin uusia henkilöautoja keskimäärin noin 140 000 vuodessa. Dieselautojen suosio kasvoi vuonna 1997, ja niiden osuus henkilöautomyynnistä nousi lähes 15 prosenttiin.

Pakettiautojen myynti kasvoi lähes kolmanneksella. Uusia pakettiautoja rekisteröitiin vuoden aikana 11 701.

Eurooppalaiset automerkit säilyttivät edelleen vahvan otteensa kokonaismarkkinoista.

Kasvavilla kokonaismarkkinoilla käytiin edelleen kovaa taistelua markkinaosuuksista. Tämä johti osittain epäterveeseen hintakilpailuun, joka saattaa jatkuessaan heikentää alan kannattavuutta. Kasvun vaatima käyttöpääoman lisätarve sekä monien välttämättömien in-

vestointien rahoittaminen tulevat olemaan monille ongelmia. Autokaupan rakennemuutos jatkuu ja merkitsee edelleen suurempien kokonaisuuksien syntymistä.

Stockmann ryhtyi 1.6.1997 Mitsubishi- ja Skoda-jälleenmyyjäksi itäisen Helsingin alueella ja Turussa sekä luopui Nissan-toiminnoista kesällä 1997.

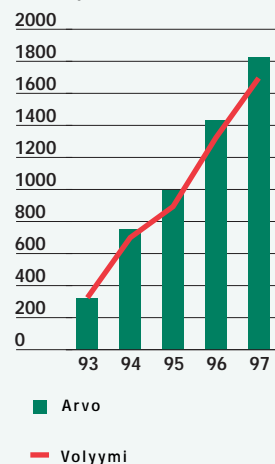
Myynnin kasvu jatkui - tulos parani

Autokaupan ryhmän verollinen myynti kasvoi 395,2 miljoonalla markalla 1 824,8 miljoonaan markkaan. Ryhmän liikevaihto oli 1 500,8 miljoonaa markkaa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 326,2 miljoonaa markkaa eli 28 prosenttia. Runsa kolmasosa liikevaihdon kasvusta oli uusperustannan seurausta. Vertailukelpoinen myynnin kasvu oli 17 prosenttia, mikä merkitsi sitä, että Autokaupan ryhmä onnistui jälleen lisäämään myyntiään selvästi markkinoiden kasvua nopeammin.

Liikevoitto oli 27,9 miljoonaa markkaa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 9,4 miljoonaa markkaa. Tuloksen parantuminen johtuu volyymin kasvun lisäksi pääosin siitä, että edellisenä vuonna käynnistetyt ja haltuunotetut uudet toi-

Autokaupan ryhmä		1997	1996	1995
Myynti	Mmk	1 824,8	1 429,6	996,2
Osuus Stockmannin myynnistä	%	22,0	19,3	15,9
Käyttökate	Mmk	33,3	22,8	23,4
Liikevoitto	Mmk	27,9	18,5	20,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,3	7,8	11,5
Investoinnit	Mmk	11,1	17,8	4,0
Henkilöstö 31.12.		564	493	340

Autokaupan ryhmän myynnin kehitys 1993-1997, Mmk

mipisteet toimivat koko vuoden osana Autokaupan ryhmää, ja ketjumaisen toiminnan hyödyt alkoivat näkyä myös niissä. Ryhmään jo aiemmin kuuluneiden toimipisteiden liikevoitto kehittyi edelleen myynnin kasvua vastaavassa suhteessa. Tämä oli seurausta volyymin kasvusta ja siitä, että kulujen suhteellinen osuus pieneni toiminnan tehostumisen seurauksena.

Vaihtoautovarastojen kiertonopeus parani. Vuoden aikana kiinnitettiin jatkuvasti erityistä huomiota vaihtoautovaraston myyntikelpoisuuteen.

Markkinajohtaja pääkaupunkiseudulla

Autokaupan ryhmä on järjestetty päämiesten mukaan kolmeksi tuotelinjaksi. Stockmannin myymistä henkilöautoista Volkswagen nousi vuoden myydyimmäksi automerkiksi 7,6 prosentin kasvulla. Ns. suurista automerkeistä Ford kasvat- ti selvästi eniten valtakunnallista myyntiään (18,5 prosenttia). Audin valtakun- nallinen myynnin kasvu oli 61,4 pro- senttia, Mitsubishin 31,2 prosenttia ja Skodan 82,1 prosenttia. Seatin myynti kasvoi 12,8 prosenttia.

Stockmann myi yhteensä 17 292 au- toa, joista uusia autoja 9 204. VW-, Audi, Seat-linja myi 4 143 autoa (kasvua 4,5 prosenttia) ja Ford-linja 4 272 autoa (kas- vua 43,5 prosenttia). Mitsubishi-Skoda- linjalla loppuvuoden myynti päättyi 369 autoon.

Autokaupan ryhmä oli uusien auto- jen kaupassa pääkaupunkiseudulla mark- kinajohtaja saavuttaen yli 25 prosentin markkinaosuuden.

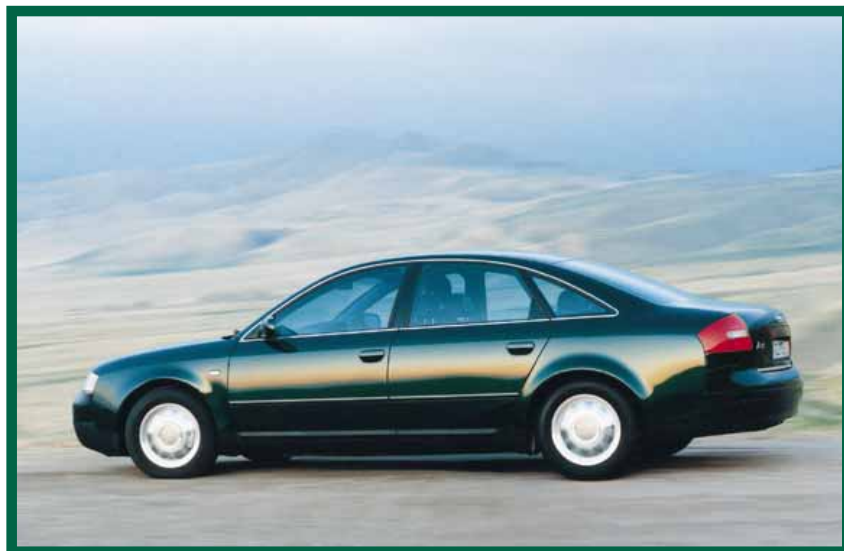
Vaihtoautoja myytiin 8 088 (kasvua 24,9 prosenttia). Pääkaupunkiseudulla vaihtoautomyynti kärsi tavarapulasta, ja vaihtoautovarastot olivat koko vuoden ajan vähäiset. Varastojen kiertonopeus pysyi koko vuoden hyvänä.

Ford Mondeo Wagonissa yhdistyvät tilavuus, turvallisuus, runsas varustelu sekä nautinnolliset ajo- ominaisuudet.

Uusi Volkswagen Passat Variant on ulkonäöltään dynaaminen, tekniikaltaan edistysellinen ja samal- la myös turvallinen ja mukava ajaa.

Täysin uudistunut Audi A6 on saanut vaikutteita Audin Roadsterista ja TT Coupésta.

Autokaupan ryhmä

Mitsubishi Carisma kuluttaa uuden GDI-suoraruiskutustekniikan ansiosta 20 prosenttia vähemmän bensiiniä, mutta on silti selvästi suorituskykyisempi kuin vastaavat perinteistä tekniikkaa käyttävät autot.

Ajamisen mukavuutta: uusi Skoda Octavia.

Kiehtova Ford KA ajoi suoraan suomalaisten sydämiin.

Huoltokapasiteettia vielä lisättävä

Huolto- ja korjaamotoiminnan kapasiteetti oli kaikissa toimipisteissä täysin käytössä. Korjaamoiden työjonoit olivat edelleenkin - varsinkin VW-, Audi-, Seat-tuotelinjalla - asiakaspalvelun kannalta liian pitkiä. Vuoden aikana VW-, Audi-, Seat-linjan korjaamokapasiteettia kasvatettiin huomattavasti, mutta nämä toimet eivät kuitenkaan olleet vielä riittäviä. Linjan korjaamokapasiteetin kasvatamista jatketaan vuonna 1998.

Ford-tuotelinjan kapasiteetti pääkautpunkiseudulla näytti vastaavan paremmin kysyntää. Myös sen kapasiteettia on kasvatettu. Mitsubishi-Skoda-tuotelinjan huollon ja korjaamon kapasiteetti on riittävä.

Huolto- ja korjaamotoiminnan jatkuvan kehittämisen varmistamiseksi Autokaupan ryhmään perustettiin 1.1.1998 alkaen johtoryhmätasoinen jälkimarkkinoinnin kehitysjohtajan toimi.

Toimintaa laajennettiin edelleen

Autokaupan ryhmä koki jälleen toimintavuoden aikana monia merkittäviä muutoksia.

Stockmann osti Helkama-Auto Oy:ltä Helkama-Auto Centerin (Helsinki) ja Autotalo Helkaman (Turku) liiketoiminnat ja alkoi siten 1.6.1997 alkaen toimia Mitsubishi-Skoda-jälleenmyyjänä markkinavastuualueinaan Helsingin itäinen ja Turun talousalue. Vuoden 1998 alussa Helsingissä avattiin toinen Mitsubishi-Skoda-liike.

Ford-tuotelinjalla Stockmann panosti Herttoniemessä uusien toimitilojen rakentamiseen. Ne otettiin käyttöön 15.10.1997. Toimitiloihin sijoitettiin myös Ford-tuotelinjan tavara-autokeskuksen toiminnot. Uudet toimitilat mahdollistavat

kasvaneen toiminnan kehittämisen Herttoniemen alueella myös tulevina vuosina. Ford-tuotelinjan Tikkurilan toimipisteessä tehtiin pääosin sisäisillä järjestelyillä muutoksia, joilla kasvatettiin korjaamokapasiteettia.

Stockmann osti Keskolta VW-, Audi-, Seat-tuotelinjan Vantaan toimitilat, joihin suunnitellaan toteutettavaksi vuonna 1998 noin 500 neliömetrin suuruinen myymälätilan laajennus. Korjaamokapasiteetti kaksinkertaistetaan kiinteistön sisäisin järjestelyin. Herttoniemen toimipisteessä toimeenpantiin mittava, noin 1 000 neliömetrin suuruinen myymälän laajennus, joka valmistui tammikuussa 1998. Herttoniemen kiinteistöön rakennettiin myös erillinen Audi-myymälä.

Vuonna 1997 käynnistettiin myös Autokaupan ryhmän tietojärjestelmien uusimisprojekti. Uudet järjestelmät mahdollistavat monien toimintojen kehittämisen ja ketjumaisen toiminnan tehostamisen jatkamisen.

Omat investoinnit olivat yhteensä 11,1 miljoonaa markkaa. Lisäksi kiinteistöyksikkö investoi Autokaupan ryhmän kiinteistöihin 85,5 miljoonaa markkaa.

Vuoden 1997 aikana panostettiin edelleen laatu- ja asiakaspalvelun jatkuvan parantamisprosessiin.

Nissan-toiminnoista luovuttiin 31.7.1997.

Hyvät mahdollisuudet myynnin kasvattamiseen

Suomen autokaupan kasvu näyttää jatkuvan vuonna 1998. Kysynnän kasvu kuitenkin tasaantuu. Vuonna 1998 arvioidaan myytävän noin 112 000 uutta henkilöautoa, mikä merkitsee noin 7 prosentin kasvua.

Autokaupan ryhmällä on edelleen hyvät mahdollisuudet kasvattaa myyntiään. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla

kasvumahdollisuuksia haittaavat kuitenkin Volkswagen-henkilöautoja koskeva tavarapula ja pitkät toimitusajat. Tilanteen uskotaan paranevan syksyllä. Kannattavuus säilynee vähintään samalla tasolla kuin vuonna 1997.

Uusi Generation Golf jatkaa taas Golfin menestystä.

Autokaupan ryhmä tarjoaa myös monia lisävarusteita valmiiksi asennettuina. Tässä on meneillään lastenistuimen säätö.

Myynti ylitti miljardi markkaa

Hobby Hall

Hobby Hall on Suomen suurin postimyyntiyrittäjä ja markkinajohtaja myös Eestissä. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita. Hobby Hallin kuvasto tarjoaa Suomessa ja Eestissä yli miljoonalle asiakkaalle nopean ja vaivattoman vaihtoehdon ostaa laatutuotteita edullisesti.

Hobby Hallin myynti jatkoi vahvaa kasvuaan. Arvonlisäverollinen myynti nousi 1 071,2 miljoonaan markkaan. Kasvu oli 12,3 prosenttia eli 117,2 miljoonaa markkaa. Liikevaihto oli 882,3 miljoonaa markkaa.

Hobby Hallin liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 3,0 miljoonalla markalla 59,8 miljoonaan markkaan.

Vahva markkinajohtaja

Vuosi 1997 ei ollut postimyyntille erityisen menestyksenkäs Suomessa. Postimyyntin kokonaiskasvuksi arvioidaan vain 6,2 prosenttia, vaikka moni uusi, lähinnä ruotsalainen yritys laajensi toimintansa Suomeen. Hobby Hallin myyntin kasvuprosentti oli kaksi kertaa suurempi. Samalla Hobby Hallin myynti Suomessa kasvoi suuremmaksi kuin minäkään muun pohjoismaisen postimyyntiyrittäjän myynti yhdessä maassa.

Kaikki kampanjat, varsinkin uudet kanta-asiakkaille lähetetyt erikoiskuvastot, onnistuivat edellistä vuotta paremmin. Ainoastaan keväällä julkaistut Retkeily- ja kalastuskuvasto sekä Kanta-asiakkaan Kesäkuvasto jäivät tavoitteistaan.

Suuria kodinkoneita ja televisioita myytiin yli 100 miljoonalla markalla. Lyhyessä ajassa tästä tuotealueesta on tullut tärkeä osa Hobby Hallin liiketoimintaa, ja tulevaisuus näyttää hyvältä. Vaatetuksen myynti pysyi edellisen vuoden tasolla.

Suurimman tuoteryhmän, kodin tekstilien, myynti sujui hyvin. Esimerkiksi

pelkästään pussilakanasarjoja myytiin 375 000 kappaletta.

1,2 miljoonaa puhelua ja 2,4 miljoonaa pakettia

Noin puolet tilauksista tehdään puhelimitse. Parhaimpina päivinä Hobby Hallin asiakaspalvelu vastaanotti yli 10 000 puhelua. Kaikkiaan vuoden aikana vastaanotettiin noin 1,2 miljoonaa puhelua, joista noin puolet tilauspuheluja. Henkilökohtaisen puhelinpalvelun rinnalle tarjottu vaihtoehto, mahdollisuus soittaa automaattiin, toimii hyvin varsinkin ruuhka-aikoina. Tilauksia tuli tätä kautta jo 45 000.

Lähetettyjen pakettien määrä on noussut kolmessa vuodessa miljoonalla noin 2,4 miljoonaan. Toimitusvalmius on kuitenkin saatu pidetyksi kohtuullisen hyvänä tehostamalla toimintoja ja ottamalla lähettämössä käyttöön myös iltavuoro.

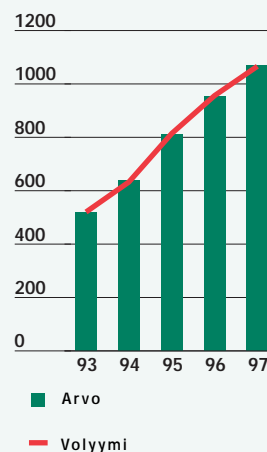
Myymläöstosten lisäksi asiakkaat voivat nyt käyttää myös postimyyntios-
tosten maksuvaihtoehtona Stockmann-tiliä.

Kasvu jatkuu myös Eestissä

Myynti Eestissä jatkoi kasvuaan ja oli 121,2 miljoonaa markkaa (kasvua 26,0 prosenttia). Kanta-asiakkaille suuntautuvan luottokaupan ansiosta on myös tilausten keskimääräinen arvo noussut selvästi. Tästä huolimatta ovat luottotap-
piot pysyneet alhaisina. Eestin saatavien

Hobby Hall		1997	1996	1995
Myynti	Mmk	1 071,2	954,0	812,4
Osuus Stockmannin myynnistä	%	12,9	12,9	13,0
Käyttökate	Mmk	66,7	61,6	65,6
Liikevoitto	Mmk	59,8	56,8	61,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	15,8	19,1	24,3
Investoinnit	Mmk	13,5	3,9	10,3
Henkilöstö 31.12.		534	469	399

Hobby Hallin myynnin kehitys 1993-1997, Mmk

valuuttasuojauksesta aiheutuneet terminointikulut olivat pari miljoonaa markkaa.

Asiakashankintakuvasto laajennettiin elokuussa kattamaan 550 000 kappaleen painoksena kaikki Eestin taloudet. Vuoden lopussa asiakasmäärä olikin noussut jo 140 000:een. Näistä kanta-asiakkaita on peräti 71 000.

Myyvälöitä laajennettiin

Hobby Hallin Helsingin myymälää uudistettiin ja laajennettiin, ja sen pinta-ala on nyt 1 619 neliometriä. Vantaan myymälän laajennus valmistui sopivasti joulumarkkinoille - sen pinta-ala kasvoi 1 354 neliometriin. Myyntipinta-alan kasvu näkyi heti lisääntyneenä kauppana. Vantaan myymälän myynti oli 81,8 miljoonaa markkaa (kasvua 14,4 prosenttia) ja Helsingin 48,9 miljoonaa markkaa (kasvua 23,5 prosenttia). Varsinkin joulukuun myynti kasvoi merkittävästi: Helsingissä 52 prosenttia ja Vantaalla 28 prosenttia. Vuoden 1997 aikana tehtiin päätös rakentaa kolmas myymälä; syyskuussa 1998 Espoon Friisilässä avattava 1 200 neliometrin suuruinen myymälä tavoittaa myös uusia asiakkaita postimyynnin tukitoiminnan lisäksi.

Hyvä pohja tulevalle menestykselle

Postimyynnin yleinen kehitys vuonna 1997 ja etenkin vuoden lopulla antaa aiheita olettaa, että kokonaismarkkinat eivät vähittäiskaupan yleensä kiristyvässä kilpailussa kuluvana vuonna oleellisesti kasva. Pitemmän ajanjakson näkymät sen sijaan ovat valoisammat.

Hobby Hallin ylivoimaisesti suurin asiakasrekisteri, paras hinta/laatumielikuva sekä asiakkaiden luottamus antavat hyvän pohjan myynnin ja markkinaosuuden kasvattamisen jatkamiselle sekä tulostason säilyttämiselle.

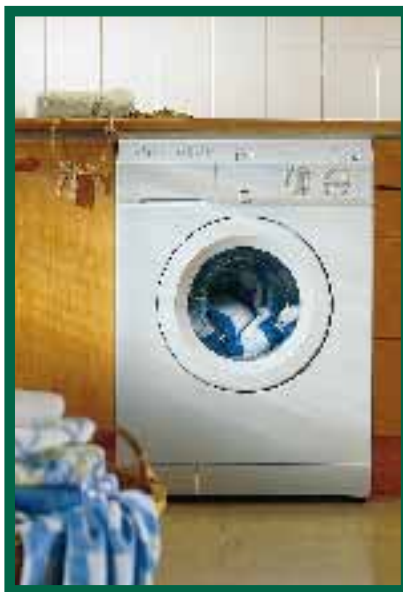
Varaston ja lähettämön logististen toimintojen tehostamisen suunnittelu etenee. Perusteellisesti uusittava keräily- ja pakkausjärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 1999. Tämä ratkaisu varmistaa osaltaan Hobby Hallin kilpailukyvyyn ja tulevaisuuden kasvumahdollisuudet.

Noin puolet tilauksista tehdään puhelimitse. Kaikkiaan vuoden aikana vastaanotettiin noin 1,2 miljoonaa puhelua.

Vaikka lähetettyjen pakettien määrä on noussut viime vuosina nopeasti, on toimitusvalmius pysynyt hyvänä.

Hobby Hall myi suuria kodinkoneita ja televisioita yli 100 miljoonalla markalla vuonna 1997.

Sesto

Pääkaupunkiseudulla toimivat perinteiset Sestot ovat palvelevia, kokoluokassaan ylivoimaiset valikoimat tarjoavia laadukkaita ja kohtuuhintaisia päivittäistavara-kauppoja. Espoossa, Vantaalla, Turussa ja Tampereella toimivat Seston Etujätit ovat uuden ajan hypermarketteja, joiden kilpailukyky perustuu suuriin valikoimiin, herkullisiin palvelulinjastoihin, asiointin helppouteen sekä kokonaisedullisuuteen.

Seston arvonlisäverollinen myynti vuonna 1997 oli 924,2 miljoonaa markkaa. Myynnin vertailukelpoinen kehitys oli + 1,5 prosenttia, joka vastaa päivittäistavara-kaupan yleistä kehitystä. Seston liikevaihto oli 782,3 miljoonaa markkaa. Liikevoitto nousi 15,0 miljoonaa markkaan. Eniten liikevoiton kasvuun vaikutti Etujätti-ketjun käyttökateen parannus.

Uusia kauppoja ei vuonna 1997 avattu, minkä vuoksi investoinnit laskivat edellisen vuoden 13,3 miljoonasta markasta 4,5 miljoonaa markkaan.

Tehokkaat toimintatavat

Vuoden 1997 alussa tehty Tavaratalojen ryhmän ja Seston elintarvikeostojen organisaatioiden yhdistäminen paransi ostoehjoja ja selkeytti toimintatapoja tavarantoimittajien kanssa. Oma tuontia lisättiin osana valikoimastrategiaa ja asiakaslähtöistä tarjontaa. Perinteisten Sestojen ja Etujättien ketjukonseptit päivitettiin ja markkinointia tehostettiin.

Sesto panosti ympäristöosaamiseen

Sesto aloitti viime vuoden alussa ympäristöasioiden kehittämisprojektin, joka

käynnistettiin tutkimalla sekä asiakkaiden että henkilöstön ympäristöasioita koskevia asenteita. Sesto loi myös seuranta-järjestelmän ympäristöosaamisen välineeksi. Projektin edetessä koko Seston henkilöstö koulutettiin: tavoitteena on paremman asiakaspalvelun lisäksi entistä ympäristöystävällisempi ja kustannuksia säästävä toiminta. Jokaiseen kauppaan nimitettiin ympäristövastaava.

Vuoden 1998 näkymät

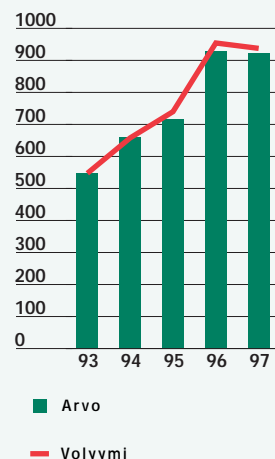
Vuoden 1998 suurin investointi on toisen Etujätin avaaminen syksyllä Turkuun. Uuden 4 500 neliömetrin Etujätin rakentaminen on noin 45 miljoonan markan investointi, jonka myötä turkulaiset asiakkaat tavoitetaan entistä tehokkaammin. Rakennukseen tulee myös Seppälän myymälä. Uuden Etujätin sijainti Kupittaaan aseman tuntumassa takaa laajan asiakaspotentiaalin. Kupittaaan Etujätin avauduttua Seston kauppoja tulee olemaan yhteensä 18, joista viisi Etujättejä.

Perinteisten Sestojen ilmettä ja tarjontaa kehitetään vuonna 1998 vastaamaan paremmin asiakkaiden muuttuvia tarpeita.

Suhteellisen vakaille päivittäistava-

Sesto		1997	1996	1995
Myynti	Mmk	924,2	929,1	715,5
Osuus Stockmannin myynnistä	%	11,1	12,5	11,4
Käyttökate	Mmk	26,1	19,7	6,8
Liikevoitto	Mmk	15,0	7,7	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	14,6	7,4	0,1
Investoinnit	Mmk	4,5	13,3	17,8
Henkilöstö 31.12.		672	668	674

Seston myynnin kehitys 1993-1997, Mmk

ramarkkinoille ennustetaan hienoista kasvua lähinnä hintojen nousun takia. Samalla kulutuksen ennustetaan siirtyvän korkeamman jalostusasteen tuotteisiin. Seston kauppojen sijainti väestön kasvualueilla, jatkuva panostus henkilöstön asiakaspalvelukykyyn, pidentyneet aukioloajat ja aina edullisen valikoimaylivoiman varmistaminen luovat perustan myönteiselle kehitykselle.

Forumin Sesto palvelee asiakkaitaan nyt myös sunnuntaisin uuden Asematunneliin johtavan yhdystunnelin valmistuttua.

Seston henkilöstö osaa palvella entistä paremmin asiakkaita myös ympäristöasioissa. Kuvassa Espoon Friisilän Etujätin ympäristövastaava Erja Kulo.

Seston ja tavaratalojen yhteinen elintarvikkeiden hankintaorganisaatio mahdollistaa entistäkin monipuolisemmat, asiakkaiden toiveiden mukaiset valikoimat.

sesto

Keskitetysti toimiva tehokas ketju

Seppälä

Seppälä tarjoaa nuorekkaasti ajatteleville asiakkailleen järkevä vaihtoehdon pukeutua muodikkaasti. Seppälä myy naisten, miesten ja lasten vaatteita sekä kosmetiikkaa sadassa myymälässä Suomessa ja yhdessä Tallinnassa, Eestissä. Keskitetty, ketjumainen toiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun.

Seppälän arvonlisäverollinen myynti oli 714,4 miljoonaa markkaa, jossa on kasvua edellisestä vuodesta 7 prosenttia. Kustannustehokkuus parani entisestään, ja siksi kasvaneiden poistojenkin jälkeen saavutettiin 76,8 miljoonan markan liikevoitto. Pääoman tehokkaan käytön ansiosta sijoitetun pääoman tuotto pysyi hyvänä.

Kolmetoista uutta myymälää

Tekstiili- ja vaatekaupan myynnin määrä kasvoi Suomessa noin 2 prosenttia. Seppälän liikevaihto oli 588,2 miljoonaa markkaa ja kasvoi edellisvuoteen verrattuna 6,4 prosenttia. Vaatteiden vähittäiskaupan kilpailutilanne kiristyi, ja siksi alan toiminta kehittyi entistäkin ketjumaisempaan suuntaan. Myös ulkomaiset kilpailijat panostivat Suomen markkinoihin. Seppälän naisten, miesten ja lasten muodin sekä kosmetiikan myynti kasvoi edellisestä vuodesta. Kosmetiikan myynti kasvoi suhteellisesti entisen - värikosmetiikan osuuden määrätietoinen kasvattaminen tuotti tulosta.

Vuoden 1997 aikana avattiin 13 uutta myymälää: Lapuulle, Ylöjärvelle, Klaukkalaan, Lappeenrantaan, Kirkkonummel-

le, Pirkkalaan, Kaarinaan, Kajaaniin, Turun Länsikeskukseen, Loviisaan, Kemijärvelle, Nastolaan ja Kuopioon. Seppälä-ketjussa oli vuoden lopussa Suomessa 74 paikkakunnalla 94 omaa ja kolme yhteistoimintakauppiaiden myymälää. Lisäksi Stockmannin Tavaratalojen ryhmän vastuulla on Seppälä-myymlä Tallinnassa.

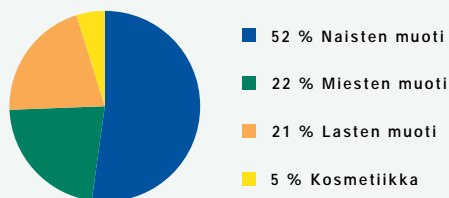
Uusien myymälöiden avaamisen lisäksi useiden myymälöiden kalusteet uusittiin muuton tai perusparannuksen yhteydessä. Vuoden 1998 aikana kaikkiin myymälöihin saadaan sama tarkoituksenmukainen kalustetyyppi. Uusi kalusteratkaisu helpottaa tuotteiden esillepanoa ja parantaa myymälöiden visuaalista ilmettä.

Vahvuutena ketjumaisuus

Ketjumainen toiminta on vahvuus, johon Seppälän kustannustehokkuus perustuu. Tuotteiden markkinointi televisiossa antaa erinomaisen peiton koko maan kattavalle ketjulle. Panostukset toimintatapojen parantamiseen ovat oleellisesti vaikuttaneet Seppälän hyvään tulostasoon.

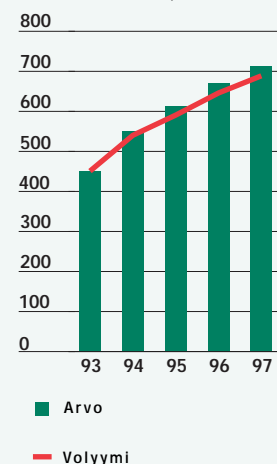
Työskentelyä kehitettiin avainalueilla myös uusien työvälinein. Edellisenä vuon-

Seppälän myynnin jakautuminen 1997

Seppälä		1997	1996	1995
Myynti	Mmk	714,4	670,3	613,0
Osuus Stockmannin myynnistä	%	8,6	9,0	9,8
Käyttökate	Mmk	86,2	78,2	86,1
Liikevoitto	Mmk	76,8	70,6	80,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	62,9	60,3	86,9
Investoinnit	Mmk	10,6	16,2	11,0
Henkilöstö 31.12.		654	625	580

Seppälän myynnin kehitys 1993-1997, Mmk

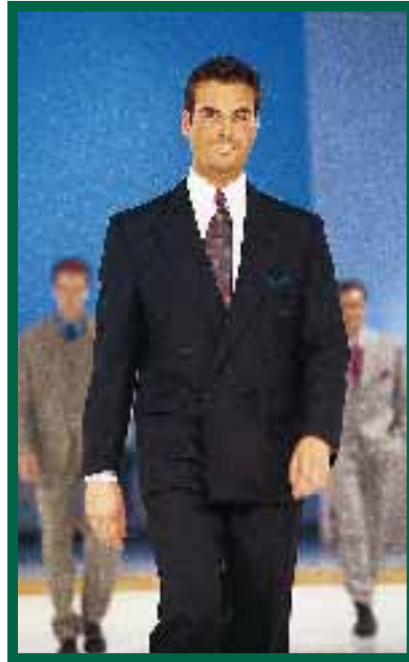

na uusittua myymäläketjun kassapääteljärjestelmää käytettiin entistä laajemmin hyväksi myyntitapahtumien käsittelyssä ja asiakirjojen sähköisissä siirroissa. Materiaalivirran hallinnan merkitys korostui edelleen. Vantaan käsittelykeskuksen laitteita ja välineitä kehitettiin, tavaroiden käsittelytapoja hiottiin ja niiden läpimenoaikoja lyhennettiin. Myymäläpäälliköiden johtamiskoulutusta jatkettiin suunnitellusti.

Myönteinen kehitys jatkuu

Vuonna 1998 yksityisen kulutuksen odotetaan olevan edelleen selvästi kasvussa. Seppälässä uskotaan oman liiketoiminnan myönteisen kehityksen jatkuvan kilpailutilanteen kiristyessäkin. Kevään 1998 aikana avattiin Muuramen, Paraisten, Lahden Launeen ja Helsingin Vuosaaressa sijaitsevan kauppakeskus Columbuksen myymälät. Syksyllä avataan myymälät Hobby Hallin ja Seston yhteyteen Espoon Friisilään ja Seston yhteyteen Turun Kupittaalle.

Seppälän toimitusjohtaja Marjatta Björn jää eläkkeelle 1.6.1998. Seuraajaksi on nimitetty Lars Eklundh.

Kevään vaatteiden linja on pitkä ja kapea. Materiaalit ovat ohuita ja laskeutuvia.

Pienille lapsille on aivan oma, iloisen värikäs mallistonsa.

Itäkeskuksen myymälän myynti kasvoi kiristyneestä kilpailutilanteesta huolimatta.

Miesten sporttinen kevätmallisto on raikkaan klassinen.

Hallituksen toimintakertomus

Stockmannin myynti kasvoi 11,7 prosenttia 8 289,4 miljoonaan markkaan. Liikevaihto kasvoi 11,9 prosenttia ja oli 6 900,0 miljoonaa markkaa. Liikevoitto kasvoi 35,4 prosenttia 394,6 miljoonaan markkaan. Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 415,2 miljoonaa markkaa. Kasvu edellisvuodesta oli 99,3 miljoonaa markkaa eli 31,4 prosenttia. Toiminnalliseen tulokseen sisältyy 31,5 miljoonaa markkaa käyttömajausosakkeiden myyntivoittoja.

Vähittäiskauppa Suomessa

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi Suomessa 3,7 prosenttia ja arvo 4,3 prosenttia. Eniten, noin 8 prosenttia, kasvoi autokaupan arvo. Kodinkonekaupan arvo kasvoi toiseksi eniten eli noin 6 prosenttia. Tavaratalokauppa kasvoi lähes 4 prosenttia ja päivittäistavara-kauppa runsaat kaksi prosenttia.

Stockmannin myynnin kasvu lähes kolminkertainen alan kasvuun verrattuna

Stockmannin myynnin kasvu, 11,7 prosenttia, oli lähes kolminkertainen vähittäiskaupan keskimääräiseen kasvuun (4,3 prosenttia) verrattuna, ja markkinaosuus kasvoi edelleen.

Stockmannin myynti kasvoi 11,7 prosenttia 8 289,4 miljoonaan markkaan. Liikevaihto kasvoi 735,5 miljoonaa markkaa eli 11,9 prosenttia ja oli 6 900,0 miljoonaa markkaa. Suurin osa kasvusta saatiin aikaan myyntitoimintaa tehostamalla. Uusien myyntitilojen osuus myynnin kasvusta oli noin viidennes.

Autokaupan ryhmän liikevaihto kasvoi edellisten vuosien tapaan eniten, nyt 28 prosenttia vuodesta 1996. Runsas kolmannes kasvusta tuli vuonna 1996 hankituista uusista Ford-liikkeistä sekä toukokuussa 1997 Helsingistä ja Turusta ostetuista Mitsubishi-Skoda-liikkeistä. Toisaalta Autokaupan ryhmän liikevaihtoa

pienseni Nissan-autojen myynnin siirtyminen maahantuojalle 1.8.1997.

Hobby Hallin liikevaihto kehittyi hyvin sekä Suomessa että Eestissä ja kasvoi 14 prosentilla.

Tavaratalojen ryhmän liikevaihto kasvoi 9 prosenttia. Kotimaassa kasvu oli 8 prosenttia ja ulkomailla 20 prosenttia. Ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi pääosin Tallinnan tavaratalon myynnin hyvän kehityksen ansiosta. Edellisen vuoden vertailuvuonna Tallinnan tavaratalon myynti on mukana vain yhdeksältä kuukaudesta, koska tavaratalo avattiin huhtikuussa 1996. Ulkomaan toimintojen osuus Tavaratalojen ryhmän liikevaihdosta kasvoi 14 prosentista 16 prosenttiin.

Myös Akateemisen Kirjakaupan liikevaihdon 11 prosentin ja Seppälän 6 prosentin kasvut ylittivät vähittäiskaupan keskimääräisen kasvun. Seston liikevaihto pieneni yhden prosentin myymäläverkoston supistuttua vuoden 1996 lopussa Espoon Olarin myymälän vuokrasopimuksen päättymisen vuoksi. Seston vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi kuitenkin runsaan prosentin.

Tulos parani merkittävästi

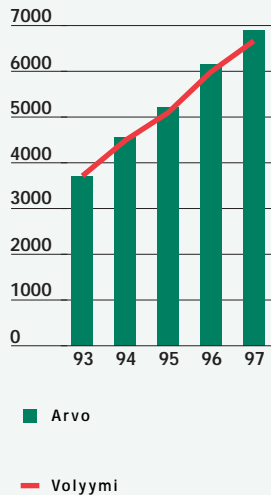
Stockmannin tulos parani loppuvuoden erittäin hyvän tuloskehityksen seurauksena enemmän kuin vuoden 1997 puolivuotiskatsausta laadittaessa viime elokuussa oli ennakoitavissa. Tulosta parantavat osaltaan käyttömajausosak-

Liikevaihto, Mmk

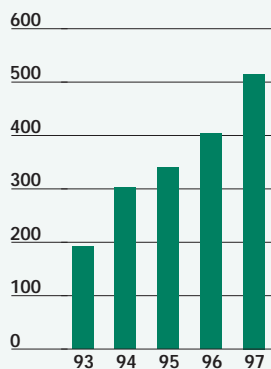
	1997	1996	Muutos %
Tavaratalojen ryhmä yht.	2 685,0	2 455,9	9,3
- kotimaassa	2 267,1	2 107,6	7,6
- ulkomailla	417,9	348,3	20,0
Autokaupan ryhmä	1 500,8	1 174,6	27,8
Hobby Hall	882,3	775,2	13,8
Sesto	782,3	786,9	- 0,6
Seppälä	588,2	553,0	6,4
Akateeminen Kirjakauppa	462,7	418,7	10,5
Kiinteistöt	107,7	101,3	6,3
Sisäinen liikevaihto	- 109,1	- 101,1	7,9
Stockmann yhteensä	6 900,0	6 164,5	11,9

Hallituksen toimintakertomus

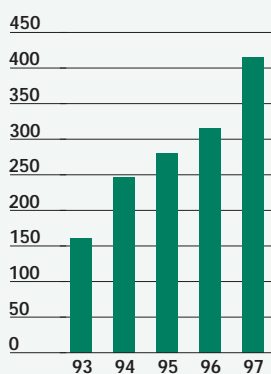
Liikevaihto 1993-1997, Mmk

Käyttökate 1993-1997, Mmk

Toiminnallinen tulos* 1993-1997, Mmk

* voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja

keiden myyntivoitot, joiden vaikutuksesta liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 16,5 miljoonaa markkaa 31,5 miljoonaan markkaan. Stockmann myi kertomusvuoden aikana omistamansa MTV Oy:n osakkeet sekä puolet omistamistaan Kesko Oy:n osakkeista.

Stockmannin varsinaisen liiketoiminnan myyntikate kasvoi 182,8 miljoonaa markkaa eli 9,6 prosenttia 2 084,0 miljoonaan markkaan. Myyntikateprosentti pieneni edellisvuoden 30,8 prosentista 30,2 prosenttiin. Tämä johtui myynnin voimakkaasta kasvusta Autokaupan ryhmässä, jonka prosentuaalinen myyntikate on huomattavasti alhaisempi kuin muissa yksiköissä. Kiinteät kustannukset kasvoivat kaikissa yksiköissä vähemmän kuin markkamääräinen myyntikate.

Käyttökate liiketoiminnan muut tuotot mukaanluettuna parani 111,4 miljoonalla markalla 515,2 miljoonaan markkaan eli 27,6 prosenttia. Poistot kasvoivat 8,2 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta ja olivat 120,6 miljoonaa markkaa. Liikevoitto kasvoi 103,2 miljoonaa markkaa ja oli 394,6 miljoonaa markkaa.

Rahoituksen nettotuotot pienenevät edellisestä vuodesta 3,9 miljoonaa markkaa 20,6 miljoonaan markkaan sen seurauksena, että korkokulut kasvoivat enemmän kuin korkotuotot. Korkokuluja kasvatti lokakuussa 1996 liikkeeseen laskettu 300 miljoonan markan joukkovelkakirjalaina.

Toiminnallinen tulos eli voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 415,2 miljoonaa markkaa eli 99,3 miljoonaa markkaa parempi kuin edellisellä vuonna.

Koska satunnaisia tuottoja tai kuluja ei ollut, voitto ennen varauksia ja veroja oli samoin 415,2 miljoonaa markkaa.

Välittömät verot kasvoivat 19,9 miljoonaa markkaa 117,8 miljoonaan markkaan. Siirtymävarauksia purettiin 122,7

miljoonaa markkaa ja poistoeroa lisätiin 119,6 miljoonaa markkaa.

Tilikauden voitto kasvoi 82,9 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta ja oli 300,5 miljoonaa markkaa.

Sijoitetun pääoman tuotto parani tuloksen kasvun ansiosta 13,3 prosentista 15,6 prosenttiin. Myös oman pääoman tuotto parani 11,4 prosentista 14,4 prosenttiin. Tulos osaketta kohti kasvoi 4,98 markalla 15,13 markasta 20,11 markkaan.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo kasvoi runsaalla miljardilla markalla 4 010 miljoonasta markasta ja oli vuoden lopussa 5 036 miljoonaa markkaa.

Vuodelta 1996 maksetut osingot kasvoivat edellisestä vuodesta 7,3 miljoonalla markalla 108,2 miljoonaan markkaan. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkona maksetaan vuodelta 1997 yhdeksän markkaa osakkeelta eli maksettavan osingon nostamista 21,8 miljoonalla markalla 130,0 miljoonaan markkaan.

Kaikkien kaupallisten yksiköiden liikevoitot kasvoivat

Tavaratalojen ryhmän liikevoitto kasvoi 54,1 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta ja oli 172,8 miljoonaa markkaa. Rungas puolet liikevoiton kasvusta tuli kotimaan toiminnoista. Ulkomaan toimintojen liikevoitto kasvoi lähes yhtä paljon pääosin Tallinnan tavaratalon hyvän tuloskehityksen seurauksena. Tavaratalojen ryhmän sijoitetun pääoman tuotto prosentti kasvoi edellisen vuoden 18,0 prosentista 24,7 prosenttiin.

Viime vuosien panostukset Autokaupan ryhmän liiketoiminnan kasvattamiseen näkyivät myös sen tuloksessa. Ryhmän liikevoitto kasvoi 9,4 miljoonaa markkaa edellisvuodesta ja oli 27,9 miljoonaa markkaa. Sijoitetun pääoman tuotto kasvoi edellisen vuoden 7,8 prosentista 10,3 prosenttiin.

Hobby Hallin liikevoitto kasvoi 3,0 miljoonaa markkaa ja oli 59,8 miljoonaa markkaa. Sijoitetun pääoman tuotto kuitenkin pieneni käyttöpääoman kasvun seurauksena runsaalla kolmella prosenttiyksiköllä 15,8 prosenttiin.

Seston tulos kehittyi positiivisesti sekä myyntikatteen kasvun että kulujen pienenemisen vuoksi. Pääosa tuloksen kasvusta tuli Etujätti-ketjusta, jonka toiminta on vakiintunut useita vuosia jatkuneiden investointien jälkeen. Seston liikevoitto kasvoi 7,3 miljoonaa markkaa 15,0 miljoonaan markkaan. Myös sijoitetun pääoman tuotto kasvoi tulosparannuksen seurauksena edellisvuoden 7,4 prosentista 14,6 prosenttiin.

Seppälän tulos kehittyi edelleen hyvin, ja sen liikevoitto kasvoi 6,2 miljoonaa markkaa 76,8 miljoonaan markkaan. Myös sijoitetun pääoman tuotto kasvoi edellisen vuoden korkealta 60,3 prosentin tasolta 62,9 prosenttiin.

Akateemisen Kirjakaupan liikevoitto kasvoi lähinnä myynnin kasvun vaikutuksesta 7,0 miljoonalla markalla 21,6 miljoonaan markkaan. Myös sijoitetun pääoman tuotto kasvoi 5,1 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta ja oli 20,6 prosenttia.

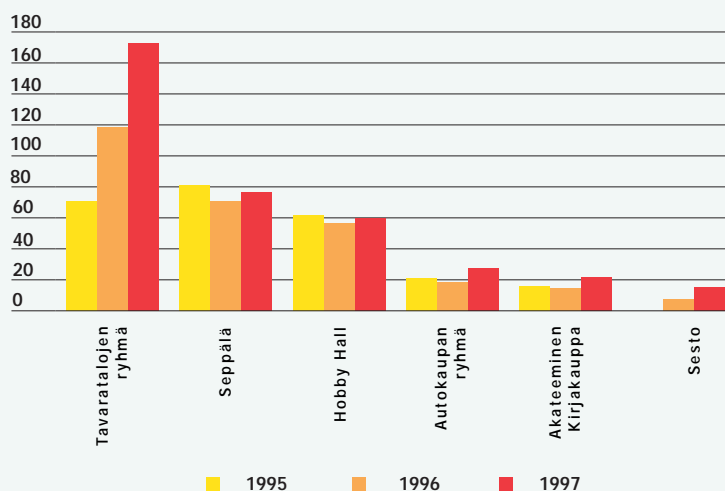
Kiinteistöyksikön vuokratuotot kasvoivat

Kiinteistöyksikön tuotot koostuvat pääosin omilta kaupallisilta yksiköiltä veloitetuista sisäisistä vuokrista, jotka vastaavat markkinavuokria. Kiinteistöyksikön liikevoitto kasvoi uusista liiketiloista saatujen vuokratuottojen seurauksena 3,8 miljoonaa markkaa ja oli 84,9 miljoonaa markkaa.

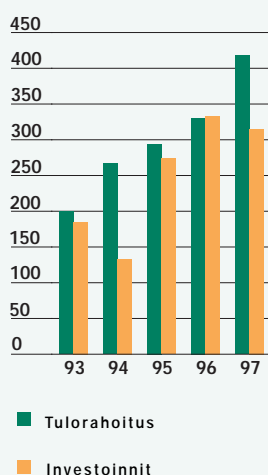
Likvidit varat ennallaan

Stockmannin maksuvalmius oli edelleen hyvä. Maksettujen 117,8 miljoonan markan suuruisen verojen jälkeen tulora-

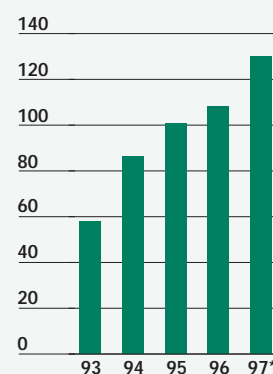
Kaupallisten yksiköiden liikevoitto 1995-1997, Mmk

Tulorahoitus ja investoinnit 1993-1997, Mmk

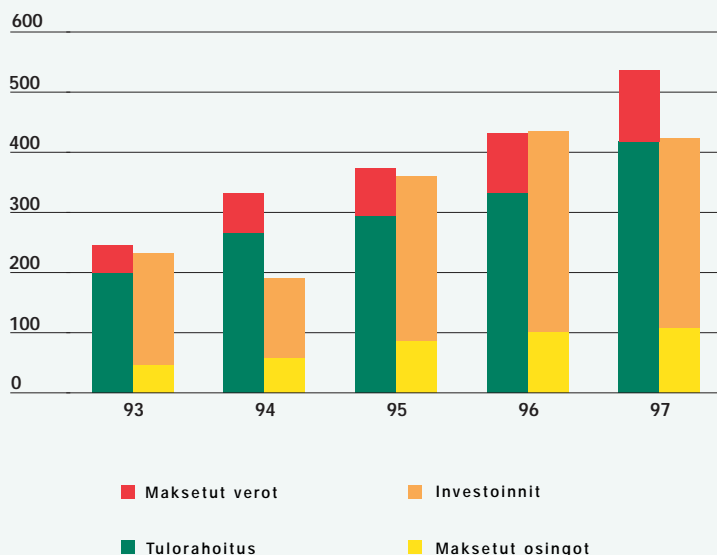

Tilikaudelta maksetut osingot 1993-1997, Mmk

* hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Tulorahoitus, verot, osingot ja investoinnit 1993-1997, Mmk

hoitus oli 418,0 miljoonaa markkaa. Se riitti kattamaan 108,2 miljoonan markan suuruiset osingot sekä miltei kokonaan 315,2 miljoonan markan suuruiset investoinnit. Käyttöpääomaan sitoutunut raha kasvoi lisäksi 73,7 miljoonalla markalla.

Lainoja lyhennettiin vuoden aikana 36,3 miljoonalla markalla, ja uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 49,8 miljoonan markan arvosta.

Likvidien varojen määrä pieneni 8,2 miljoonalla markalla, ja niiden määrä vuoden lopussa oli 380,8 miljoonaa markkaa.

Omavaraisuusaste pysyi edellisen vuoden korkealla tasolla ja oli 55,6 prosenttia (54,0 prosenttia 31.12.1996).

Investoinnit edellisen vuoden tasolla

Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 315,2 miljoonaa markkaa, kun ne edellisenä vuonna olivat 333,2 miljoonaa markkaa. Merkittävin valmistuneista kohteista oli Autokaupan ryhmälle syksyllä valmistunut Ford-toimipiste Helsingin Herttoniemessä. Sen kokonaiskustannukset olivat 42,1 miljoonaa markkaa. Autokaupan ryhmän käyttöön ostettiin keväällä 1997 Kesko Oy:ltä Vantaan VW-, Audi-, Seat-linjan toimitilat 17,7 miljoonan markan kauppahinnalla sekä vuoden lopussa Mitsubishi-Skoda-toimipisteiden liiketilat Turusta ja Helsingin Herttoniemestä yhteensä 25,7 miljoonalla markalla. Toukokuussa 1997 ostettiin Helkama Oy:ltä 9,3 miljoonalla markalla Mitsubishia ja Skodaa edustavat yhtiöt Helkama Auto-Center Oy ja Autotalo Helkama Oy.

Turussa investoitiin tavaratalon laajentamiseen ja kalustamiseen sekä Aka-teemisen Kirjakaupan uusiin liiketiloihin yhteensä 21,0 miljoonaa markkaa. Myös Helsingin tavaratalon laajennus sekä siihen liittyvä tavaratalon ja Forum-kaupakeskuksen paikoitushallin välinen jalan-

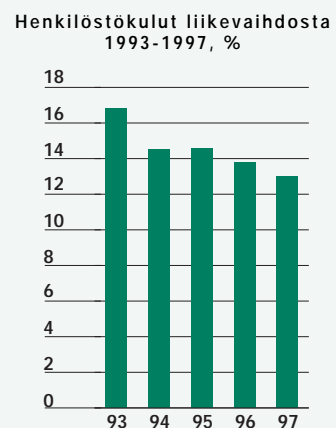
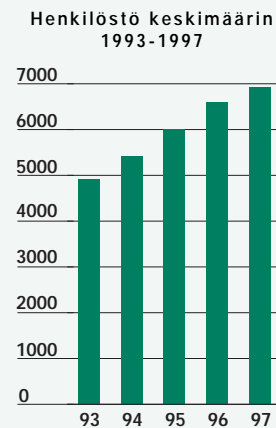
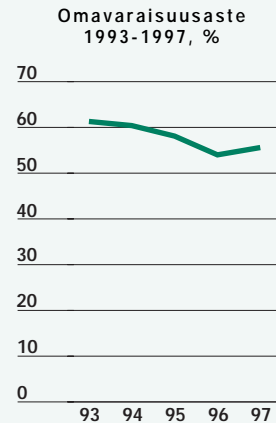
kulkutunneli valmistuivat viime vuoden alkupuolella. Hankkeen kokonaiskustannus oli 42,4 miljoonaa markkaa, josta vuoden 1997 osuus oli 13,0 miljoonaa markkaa.

Osakeinvestoinneista merkittävin oli Kesko Oy:ltä helmikuussa 32,9 miljoonalla markalla ostettu 14 prosentin osuus TukoSpar Oy:n osakkeista. EU:n komissio hyväksyi kaupan lopullisesti huhtikuussa 1997.

Suurin keskeneräisistä investoinneista on Tapiolan tavaratalon laajennushanke. Rakennustyöt aloitettiin syksyllä 1997, ja laajennusosa valmistuu syyskuussa 1998. Tavaratalon myyntipinta-ala kasvaa noin 3 800 neliometriä, ja lisäksi paikoitustila lisääntyy merkittävästi. Osa investoinnista kohdistuu Tapiolan keskustaympäristön viihtyisyyden parantamiseen. Kohteen kokonaiskustannusarvio on 120 miljoonaa markkaa, mistä vuonna 1997 sitoutui 36,4 miljoonaa markkaa.

Muista investoinneista kohdistui rakennuksiin 3,6 miljoonaa markkaa, koneisiin ja kalustoon 75,8 miljoonaa markkaa, muihin pitkävaikutteisiin menoihin 25,0 miljoonaa markkaa, osakkeisiin 10,1 miljoonaa markkaa ja tontteihin 2,6 miljoonaa markkaa.

Vuodenvaihteen jälkeen käynnistyneistä investoinneista merkittävin on Turun Kupittaalte rakennettava Seston viides Etujätti. Samaan rakennukseen tulee myös Seppälän myymälä. Kohde valmistuu syksyllä 1998, ja sen kokonaiskustannusarvio on 45 miljoonaa markkaa. Espoon Friisilään rakennetaan puolestaan Hobby Hallin ja Seppälän yhteinen myymälärakennus, joka valmistuu vuoden lopulla. Hankkeen kustannusarvio on 15 miljoonaa markkaa. Myös Tampereella on käynnistymässä vuokranantajan toteuttama tavaratalon laajennushanke. Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi laajennuksen edellyttämän asemakaavan muutoksen joulukuussa. Suunnitelmien mukaan laajennusosa valmistuu keväällä 1999.

Henkilöstömäärä kasvoi

Stockmannin palveluksessa oli joulukuun lopussa 7 607 henkilöä eli 535 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Kokoaikaiseksi muutettu henkilömäärä kasvoi 469 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 6 508. Henkilöstön määrää kasvattivat panostukset asiakaspalveluun, pidennetyt aukioloajat sekä vuoden aikana avatut uudet yksiköt. Ulkomaisen yksiköiden henkilömäärä kasvoi 39 henkilöllä. Stockmannin palveluksessa ulkomailla työskenteli vuoden lopussa 757 henkilöä, joista 22 oli suomalaisia.

Henkilöstön määrä vuoden aikana oli keskimäärin 6 934 henkilöä eli 345 henkilöä enemmän kuin vuonna 1996. Emoyhtiön henkilömäärä oli keskimäärin 5 137, ja kasvu edellisvuodesta oli 207 henkilöä.

Akateemisen Kirjakaupan liittäminen tavarataloihin

Vuoden 1997 lopussa päätettiin luopua muualla kuin tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevista Akateemisen Kirjakaupan paikallismyymälöistä. Stockmann ja Suomalainen Kirjakauppa Oy tekivät sopimuksen, jonka mukaan Akateemisen Kirjakaupan Jyväskylän, Oulun, Joensuun, Lappeenrannan, Kuopion ja Vaasan myymälät siirtyivät osaksi Suomalaisen Kirjakaupan myymäläketjua 1.1.1998.

Samassa yhteydessä päätettiin tiivistää Akateemisen Kirjakaupan ja tavaratalojen yhteistyötä tavaratalojen sijaintipaikkakunnilla. Tavoitteena on tarjota Akateemisen Kirjakaupan asiakkaille parempaa palvelua ja kehittää yhteistoimintaa tavaratalojen kanssa markkinoinnissa, valikoimayhteistyössä, materiaali-toiminnoissa ja hallinnossa. Uusittu yhteinen organisaatio aloitti toimintansa 1.1.1998.

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle osakkeen nimellisarvon puolittamisesta, rahastoannista, maksullisesta osakeannista sekä kanta-asiakkaille suunnatuista optioista

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtenä kokonaisuutena päätettäväksi osakkeen nimellisarvon puolittamisen siten, että yksi 20 markan nimellisarvoinen osake jaetaan kahdeksi 10 markan nimellisarvoiseksi osakkeeksi, sen jälkeen samanaikaisesti rahastoannin ja uusmerkinnän järjestämisen sekä optioiden antamisen kanta-asiakkaille.

Osakkeiden nimellisarvon puolittamisen, osakeantien ja optioiden antamisen tarkoituksena on osakkeiden likviditeetin parantaminen, yhtiön kasvustrategian tukeminen, asiakkaiden ostouskollisuuden vahvistaminen ja yhtiön kilpailuaseman parantaminen.

Rahastoannissa kahdella 10 markan nimellisarvoisella A-osakkeella saa merkitä yhden uuden A-osakkeen ja kahdella 10 markan nimellisarvoisella B-osakkeella yhden uuden B-osakkeen maksutta. Osakkeen nimellisarvon puolittamisen ja rahastoannin seurauksena osakkeiden kappalemäärä kolminkertaistuu 44 053 830 kappaleeseen ja osakepääoma kasvaa 50 prosentilla 440 538 300 markkaan.

Uusmerkinnässä neljällä rahastoantia edeltävällä 10 markan nimellisarvoisella A- tai B-osakkeella saa merkitä yhden uuden 10 markan nimellisarvoisen B-osakkeen hintaan 75 markkaa kappaleelta. Osakepääoma nousee uusmerkinnän seurauksena enintään 73 423 050 markalla enintään 513 961 350 markkaan, ja ylikurssirahastoon siirretään enintään 477 249 825 markkaa.

Optioita esitetään annettaviksi osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen siten, että yksityishenkilöille, jotka ovat Stockmannin kanta-asiakkai-

ta, joiden rekisteröidyt ostot yhdessä samaan tiliin kohdistuvien rinnakkaiskorttien ostojen kanssa olivat vähintään 5 000 markkaa vuoden 1997 aikana, annetaan vastikkeetta optio, joka oikeuttaa merkitsemään 10 B-osaketta huhti-toukokuussa 2000. Jokaista täyttä tuhatta markkaa kohti, jolla edellä mainituin tavoin lasketut ostot ylittävät 5 000 markkaa, annetaan kanta-asiakkaalle vastikkeetta lisäoptio, jonka perusteella hän voi merkitä lisäksi kaksi osaketta. Optioiden perusteella merkittävien osakkeiden merkintähinnaksi hallitus ehdottaa pörssipäivien 30.3. - 17.4.1998 painotettua keskikurssia, jota laskettaessa otetaan huomioon edellä mainittujen nimellisarvon puolittamisen, rahastoannin ja maksullisen annin vaikutukset. Kanta-asiakkaille annettavien optioiden perusteella tehtyjen merkintöjen seurauksena osakepääoma voi nousta enintään noin 24 miljoonalla markalla.

Yhtiöjärjestyksen uusiminen

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiöjärjestys uusitaan uuden osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla. Yksi näkyvä ehdotus on yhtiön virallisen toiminnan muuttaminen STOCKMANN Oyj Abp:ksi, englanniksi STOCKMANN plc:ksi.

Hallitus esittää tässä yhteydessä myös yhtiöjärjestyksen rakenteen muuttamista havainnollisemmaksi, kieliasun tarkistamista sekä lukuisia muita muutoksia yhtiöjärjestykseen. Muutosehdotusten pääasiallinen sisältö esitetään yhtiökoukuskutsussa. Yksityiskohtainen muutosesitys on nähtävissä ennen yhtiökokousta osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla viimeistään viikkoa ennen yhtiökokousta yhtiön pääkonttorissa, ja se lähetetään osakkeenomistajille pyydettyä.

Vuoden 1998 näkymät

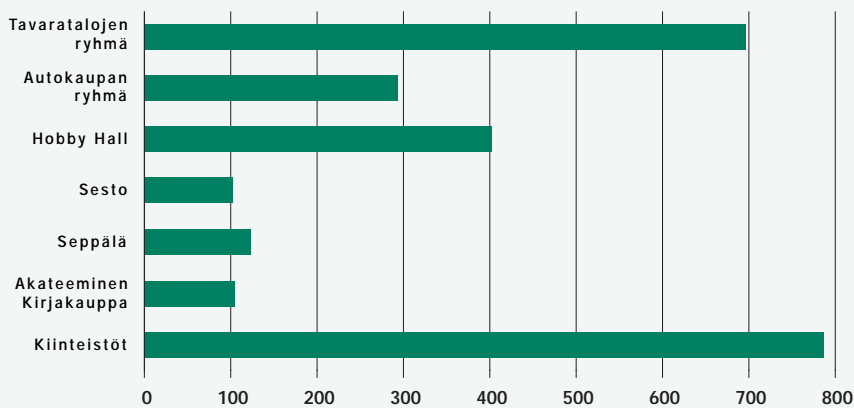
Yksityisen kulutuksen kasvun ennustetaan jatkuvan noin neljän prosentin tasolla vuonna 1998. Vähittäiskaupan myynnin odotetaan kasvavan kuluva-
na vuonna yhtä voimakkaasti kuin vuonna 1997. Myös yleisen taloudellisen kehityksen uskotaan jatkuvan suotuisana, vaikka kasvun uskotaankin lähivuosi-
na hidastuvan.

Kaupan alan hyvien tulevaisuuden-
näkömien ja viime vuosien investointi-
en odotetaan heijastuvan myönteisesti

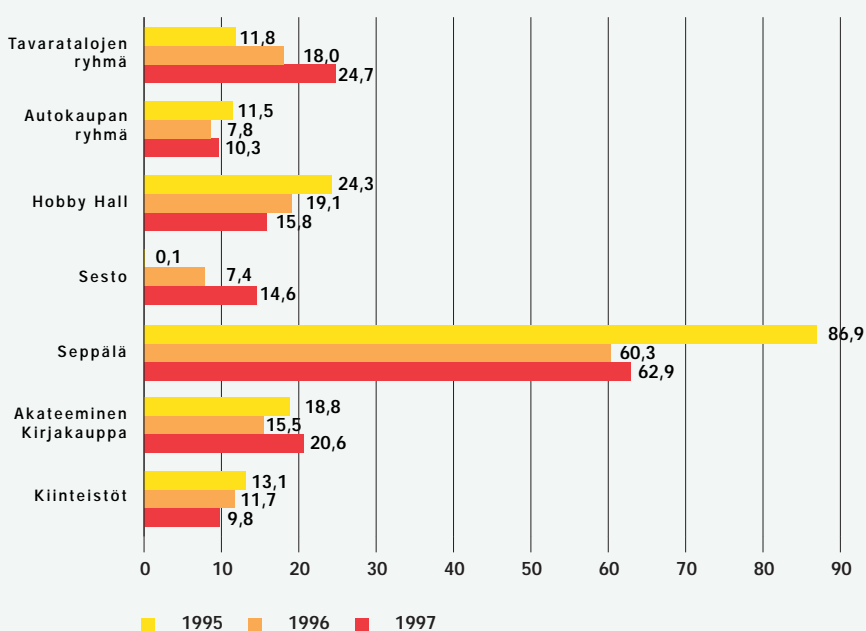
Stockmannin kaupallisten yksiköiden myyntiin ja tulokseen. Stockmannin myynnin kasvun ennakoidaan jatkuvan lähes yhtä voimakkaana kuin vuonna 1997. Kasvuodotukset perustuvat sekä uusien myyntitilojen tuomaan lisämyyntiin että vanhojen yksiköiden edelleen tehostuvaan myyntitoimintaan.

Hallitus arvioi, että vuoden 1998 tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja on vähintään yhtä hyvä kuin vuonna 1997.

Sijoitettu pääoma 1997,
Mmk

Sijoitetun pääoman tuotto-% 1995-1997,
*sisäisen laskennan liikevoitto suhteutettuna sijoitettuun pääomaan

OY Stockmann AB:n osakepääoma jakautuu A- ja B-osakkeisiin. A-sarjan osakkeella on kymmenen ääntä ja B-sarjan osakkeella yksi ääni. Molempien sarjojen osakkeilla on oikeus yhtä suureen osinkoon.

Osakepääoma

Yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä. Tilinpäätöshetkellä yhtiön koko osakemäärästä 99,8 prosenttia oli rekisteröity arvo-osuusjärjestelmään.

Osakkeenomistajia 31.12.1997 oli noin 11 000.

OY Stockmann AB:n osakepääoma 31.12.1997

Sarja A:	8 289 631 kpl à 20 mk = 165 792 620 mk
Sarja B:	6 154 979 kpl à 20 mk = 123 099 580 mk
Yhteensä:	14 444 610 kpl à 20 mk = 288 892 200 mk

Vuoden 1997 aikana on vuoden 1994 optiotodistuksilla merkitty 15 000 B-osaketta, joten osakepääoma on kasvanut 300 000 markalla 288 892 200 markkaan ja liikkeellelaskettujen B-osakkeiden yhteismäärä on 6 154 979 kappaletta.

Stockmannin osakkeiden kehitys

Osakekurssit nousivat tilikauden aikana Helsingin Arvopaperipörssissä yleisindeksillä mitattuna 32,31 prosenttia. Kauppa-indeksi nousi 20,69 prosenttia.

OY Stockmann AB:n A-sarjan osakkeiden viimeinen kauppa tilikauden aikana päätettiin hintaan 355 markkaa, mikä oli myös vuoden korkein noteeraus, ja B-sarjan osakkeiden viimeinen kauppa hintaan 340 markkaa. A-sarjan osakkeen hinta nousi 26,79 prosenttia ja B-sarjan osakkeen hinta 23,64 prosenttia tilikauden alkuun verrattuna.

Osakkeiden vaihto

Helsingin Arvopaperipörssissä vaihdettiin tilikauden aikana OY Stockmann AB:n osakkeita seuraavasti:

	kpl	% koko osakemäärästä	keskihinta mk	keskihinta mk
A-sarja	910 516	10,98 %	278 742 292	306,14
B-sarja	1 866 131	30,32 %	540 939 253	289,87
Yhteensä	2 776 647	19,22 %	819 681 545	

Vaihdettujen osakkeiden kokonaisarvo oli 819,7 miljoonaa markkaa ja osuus pörssin vaihdosta 0,44 prosenttia. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.1997 oli 5 036 miljoonaa markkaa.

Osakepääoman muutokset 1993-1998

1993

Suunnattu anti Keskolle. 87 000 A-osaketta 172,48 markkaa kappale ja 104 000 B-osaketta 144,36 markkaa kappale. Osakepääoman lisäys annin yhteydessä oli 3 820 000 markkaa. Osakepääoma annin jälkeen oli 192 194 800 markkaa.

1994

Optiolaina. Yhtiö laski liikkeeseen yhtiön johdolle suunnatun 1,5 miljoonan markan optiolainan, joka maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin yhtenä eränä 12.4.1998. Lainalle maksetaan vuotuista korkoa, joka on prosenttiyksikön alle Suomen Pankin noteeraaman 12 kuukauden heliborkoron.

Optiolainan optiotodistuksilla A merkittiin vuoden 1996 aikana 15 000 kappaletta B-sarjan osaketta. Näiden osakkeiden vaikutus osakepääomaan oli 300 000 markkaa ja vararahastoon 2 900 100 markkaa.

Optiolainan optiotodistuksilla B merkittiin vuoden 1997 aikana 15 000 kappaletta B-sarjan osaketta, joiden vaikutus osakepääomaan oli 300 000 markkaa ja vararahastoon 3 100 050 markkaa.

Jäljellä olevilla optiotodistuksilla A, B ja C voi merkitä B-sarjan osakkeita seuraavasti: optiotodistus A:lla 75 000 kappaletta 2.1. - 12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl ja optiotodistus B:llä 75 000 kappaletta 2.1. - 12.4.1998 hintaan 240,00mk/kpl sekä optiotodistus C:llä 90 000 kappaletta 2.1. - 12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon jo merkintävuodelta.

Mikäli optiotodistuksilla merkittään kaikki 240 000 B-osaketta, kasvaa osakepääoma 4 800 000 markkaa ja koko osakepääoma olisi 293 692 200 markkaa. Tällöin Stockmannin A-sarjan osakkeiden määrä olisi 8 289 631 kappaletta ja B-sarjan osakkeiden määrä 6 394 979 kappaletta.

Rahastoanti. Kahdella vanhalla A- ja/tai B-osakella yksi uusi B-osake maksutta. Osakepääoman lisäys rahastoannin kautta oli 96 097 400 markkaa. Osakepääoma annin jälkeen oli yhteensä 288 292 200 markkaa.

1997

Optiolaina. Yhtiö laski liikkeeseen konsernin avainhenkilöille suunnatun 360 000 markan optiolainan. Laina on koroton, ja se merkittiin kokonaisuudessaan vuoden 1997 aikana. Laina maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin yhtenä eränä 21.4.2000.

Optiolainan optiotodistuksilla voidaan merkitä yhteensä 360 000 kappaletta B-sarjan osakkeita hintaan 320 mk/kpl vähennettynä 1.5.1997 jälkeen jaettavilla osakekohtaisilla osingoilla.

Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: 90 000 kappaletta 1.4.2000 - 31.1.2004, 90 000 kappaletta 1.4.2001 - 31.1.2004 ja 180 000 kappaletta 1.4.2002 - 31.1.2004. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon jo merkintävuodelta.

1998

Hallitus on päättänyt ehdottaa yhtiökokoukselle osakkeen nimellisarvon puolittamista siten, että yksi 20 markan nimellisarvoinen osake jaetaan kahdeksi 10 markan nimellisarvoiseksi osakkeeksi, sen jälkeen samanaikaisesti rahastoannin ja uusmerkinnän järjestämistä sekä optioiden antamista yhtiön kanta-asiakkaille.

Osakkeenomistajat 27.2.1998

Luvut perustuvat arvo-osuusrekisterin tietoihin, ja siksi tiedot 22 272 rekisteröimättömästä osakkeesta puuttuvat.

OMISTAJARYHMÄT

	Osakkeenomistajat		Osakkeet
	kpl	%	%
Yksityishenkilöt	10 201	94,1	17,5
Osake- ja muut yhtiöt	323	3,0	30,3
Säätiöt ja muut yhteisöt	257	2,4	45,8
Ulkomaiset omistajat	63	0,5	6,2
Rekisteröimättömät osakkeet			0,2
Yhteensä	10 844	100,0	100,0

OSAKEMÄÄRÄT

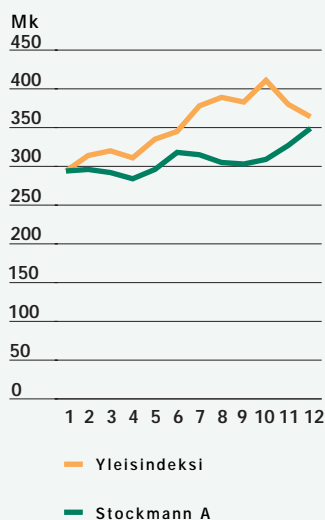
	Osakkeenomistajat		Osakkeet
	kpl	%	%
1 - 100	5 443	50,2	1,8
101 - 1 000	4 815	44,4	9,2
1 001 - 10 000	504	4,7	9,2
10 001 - 100 000	59	0,5	12,7
100 001 -	23	0,2	67,1
Yhteensä	10 844	100,0	100,0

20 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 27.2.1998

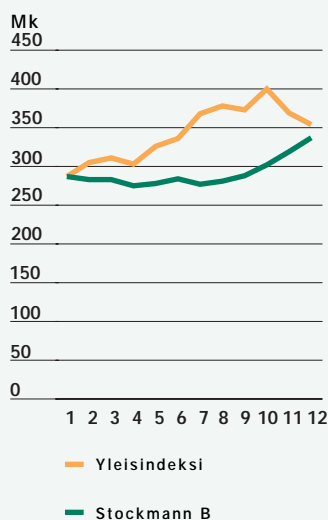
	Osuus äänistä %	Osuus osakkeista %
1. Föreningen Konstsamfundet -ryhmä	14,82	12,94
2. Svenska litteratursällskapet i Finland	11,61	7,28
3. Etola-yhtiöt	10,44	7,85
4. Niemistö-ryhmä	8,72	7,22
5. Stiftelsen för Åbo Akademi	5,88	5,28
6. Sampo-ryhmä	3,87	3,78
7. Eläke-Varma	3,50	2,96
8. Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	2,46	1,75
9. Jenny ja Antti Wihurin Rahasto	2,42	2,48
10. Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland	1,82	1,71
11. Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	1,75	1,51
12. Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	1,59	1,19
13. Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	1,02	0,91
14. William Thuring's Stiftelse	0,87	0,62
15. Sigrid Jusélius Stiftelse	0,85	0,75
16. Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	0,62	3,84
17. Eläkesäätiö Polaris Pensionsstiftelse	0,56	0,53
18. Kuistila Kaj	0,45	0,28
19. Kuistila Katja	0,45	0,28
20. Svenska folkskolans vänner	0,43	0,38
Yhteensä	74,13	63,54

Yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan henkilökohtaisessa omistuksessa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessaan olevien henkilöiden omistuksessa oli 31.12.1997 yhteensä 1 174 777 osaketta, joiden osuus osakemäärästä on yhteensä 8,13 prosenttia ja äänimäärästä yhteensä 10,68 prosenttia. (31.12.1996; 1 191 797 osaketta, osuus osakkeista 8,26 prosenttia ja osuus äänistä 10,67 prosenttia.)

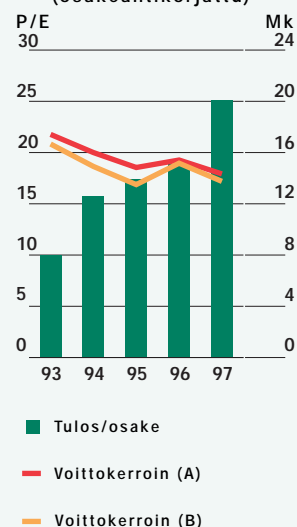
A-osakkeiden kurssikehitys 1997

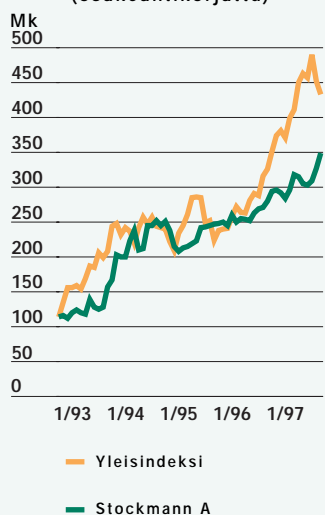
B-osakkeiden kurssikehitys 1997

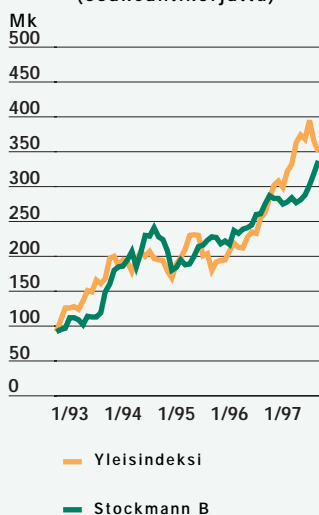
Tulos/osake ja P/E-luku 1993-1997 (osakeantikorjattu)

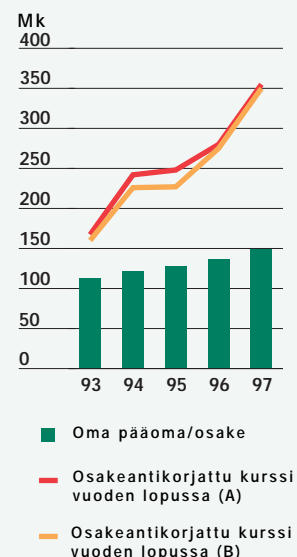
A-osakkeiden kurssikehitys 1993-1997 (osakeantikorjattu)

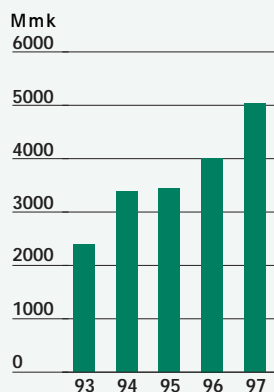
B-osakkeiden kurssikehitys 1993-1997 (osakeantikorjattu)

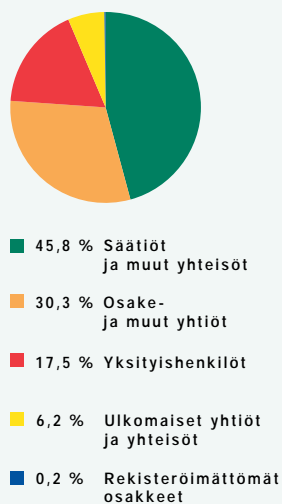
Oma pääoma/osake ja pörssikurssit 1993-1997

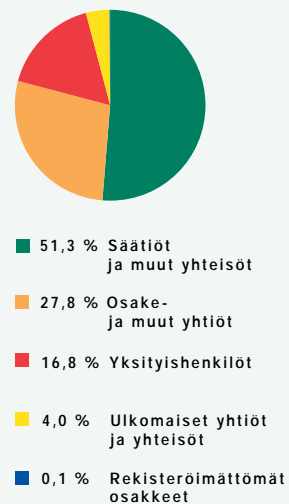
Osakekannan markkina-arvo 1993-1997

Osakkeiden määrän jakautuminen

Osakkeiden äänivallan jakautuminen

Tunnuslukuja ja osakekohtaisia tietoja

Tunnuslukuja

Mmk	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto	3 712,6	4 556,6	5 213,8	6 164,5	6 900,0
Liikevoitto	106,7	216,9	248,5	291,4	394,6
% liikevaihdosta	2,9	4,8	4,8	4,7	5,7
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	160,2	246,9	280,3	315,9	415,2
% liikevaihdosta	4,3	5,4	5,4	5,1	6,0
Voitto ennen varauksia ja veroja	135,1	246,9	281,6	316,0	415,2
% liikevaihdosta	3,6	5,4	5,4	5,1	6,0
Oman pääoman tuotto prosentti	7,2	10,7	11,2	11,4	14,4
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	9,2	12,7	13,2	13,3	15,6
Omavaraisuusaste, %	61,3	60,4	58,1	54,0	55,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen	185,2	132,9	273,7	333,2	315,2
% liikevaihdosta	5,0	2,9	5,2	5,4	4,6
Taseen loppusumma	2 657,6	2 899,7	3 176,2	3 645,9	3 889,5
Henkilöstö keskimäärin	4 912	5 248	6 015	6 589	6 934

Osakekohtaisia tietoja

	1993	1994	1995	1996	1997
Osakeantikorjattu tulos osakkeelta mk/kpl	8,01	12,58	13,95	15,13	20,11*
Oma pääoma/osake mk/kpl	113,02	121,53	128,04	136,37	149,62
Osinko osakkeelta, osakeantikorjattu mk/kpl	4,00	6,00	7,00	7,50	9,00**
Osinko tuloksesta, %	49,9	47,7	50,2	49,6	44,8
Efektiivinen osinkotuotto, %					
Sarja A	2,4	2,5	2,8	2,7	2,5**
Sarja B	2,5	2,7	3,1	2,7	2,6**
Osakkeiden P/E-luku					
Sarja A	20,9	19,2	17,8	18,5	17,2*
Sarja B	20,0	17,9	16,2	18,2	16,5*
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.					
Sarja A, mk/kpl	167,33	242,00	248,00	280,00	355,00
Sarja B, mk/kpl	160,00	226,00	227,00	275,00	340,00
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi					
Sarja A, mk/kpl	258,00	323,00	262,00	280,00	355,00
Sarja B, mk/kpl	160,00	206,67	240,00	275,00	350,00
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi					
Sarja A, mk/kpl	163,00	200,00	195,00	229,00	272,60
Sarja B, mk/kpl	86,67	116,67	172,00	214,00	264,00
Osakeantikorjattu tilikauden keski kurssi					
Sarja A, mk/kpl	191,50	258,99	230,84	261,45	306,14
Sarja B, mk/kpl	115,65	163,88	207,97	242,31	289,87
Osakkeiden vaihto					
Sarja A, kpl	1 367 511	1 085 863	741 570	563 869	910 516
Sarja B, kpl	1 049 650	1 856 714	2 081 793	1 928 313	1 866 131
Osakkeiden vaihto					
Sarja A, %	16,5	13,1	8,9	6,8	11,0
Sarja B, %	79,5	31,2	34,0	31,4	30,3
Osakekannan markkina-arvo 31.12. Mmk	2 397,5	3 390,3	3 446,2	4 009,6	5 035,5
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä yht. 31.12.	14 414 610	14 414 610	14 414 610	14 429 610	14 444 610
Sarja A, kpl	8 289 631	8 289 631	8 289 631	8 289 631	8 289 631
Sarja B, kpl	6 124 979	6 124 979	6 124 979	6 139 979	6 154 979
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, painotettu keskiarvo yhteensä	14 315 460	14 414 610	14 414 610	14 417 117	14 432 117
Sarja A, kpl	8 253 791	8 289 631	8 289 631	8 289 631	8 289 631
Sarja B, kpl	6 061 669	6 124 979	6 124 979	6 127 486	6 142 486

*) Vuoden 1997 luvuissa on huomioitu optiolainojen laimennusvaikutus

**) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Laskentakaavat

Tunnuslukujen laskentaperusteet

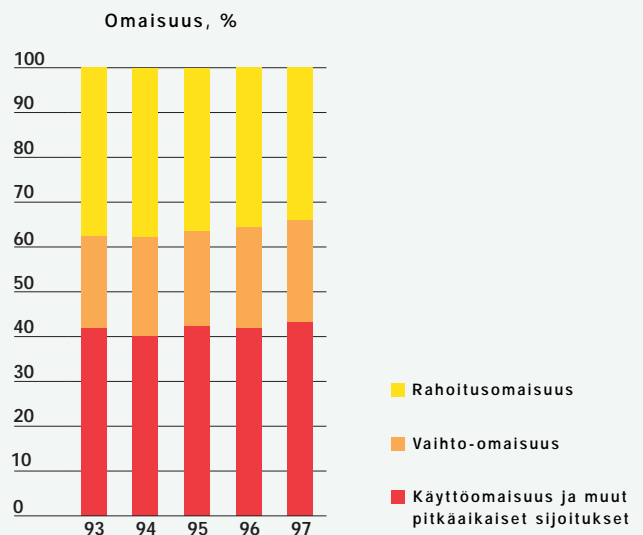
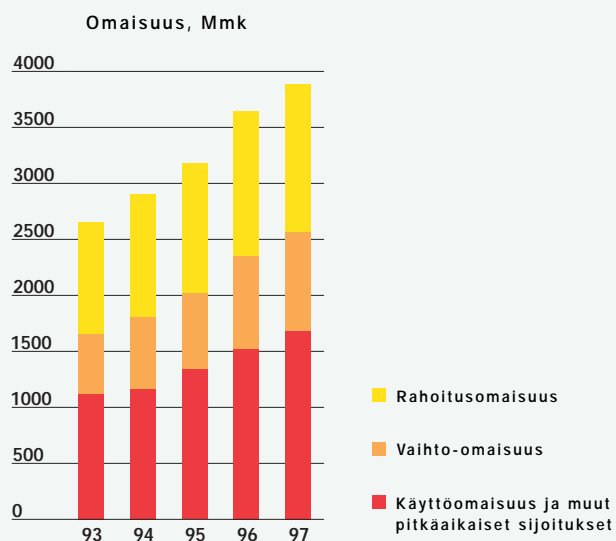
Liikevoitto	=	käyttökate - suunnitelman mukaiset poistot
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	=	liikevoitto + rahoitustuotot ja -kulut
Voitto ennen varauksia ja veroja	=	voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja + satunnaiset tuotot ja kulut
Oman pääoman tuotto prosentti	=	$100 \times \frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} - \text{tuloslaskelman verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	=	$100 \times \frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste	=	$100 \times \frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Osakeantikorjattu tulos/osake	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} - \text{tuloslaskelman verot}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Oma pääoma/osake, mk/kpl	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake, osakeantikorjattu	=	osakeantien vaikutuksella korjattu osinko/osake
Osinko tuloksesta, %	=	$100 \times \frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	$100 \times \frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}$
Osakkeiden P/E-luku	=	$\frac{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kurssi tilinpäätöspäivänä
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu ylin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu alin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden keskipörssi	=	osakkeiden markkamääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä tilikauden aikana
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	=	osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla osakelajeittain

Stockmannin tuloslaskelma (konserni)

	1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996		Muutos
	Mmk		Mmk		%
Liikevaihto ¹⁾	6 900,0		6 164,5		11,9
Liiketoiminnan muut tuotot ²⁾	31,5		15,0		
Kulut :					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat: ³⁾					
Ostot tilikauden aikana	4 870,6		4 412,2		
Varastojen lisäys	- 54,6		- 148,9		
Henkilöstökulut ⁴⁾	895,2		850,2		
Vuokrat	203,8		206,0		
Muut kulut ⁵⁾	501,2	6 416,2	456,2	5 775,7	11,1
Käyttökate	515,2		403,8		27,6
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista ⁶⁾	120,6		112,4		7,3
Liikevoitto	394,6		291,4		35,4
Rahoitustuotot ja -kulut: ⁷⁾					
Osinkotuotot	4,8		4,3		
Korkotuotot	73,3		66,8		
Muut rahoitustuotot	1,2		0,3		
Korkokulut	- 55,2		- 37,2		
Muut rahoituskulut	- 3,5	20,6	- 9,6	24,5	- 16,1
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	415,2		315,9		31,4
Satunnaiset tuotot ja kulut: ⁸⁾					
Satunnaiset tuotot	-		14,0		
Satunnaiset kulut	-		- 13,9		0,1
Voitto ennen varauksia ja veroja	415,2		316,0		31,4
Poistoeron lisäys ⁶⁾	- 119,6		- 60,6		
Vapaaehtoisten varausten vähennys	122,7		60,1		
Välittömät verot:					
Tilikaudelta	- 120,0		- 100,4		
Aikaisemmilta tilikausilta	2,2	- 117,8	2,6	- 97,9	20,4
Tilikauden voitto	300,5		217,6		38,1

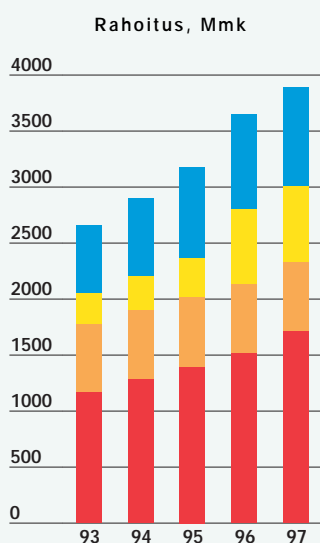
Stockmannin tase (konserni)

VASTAAVAA	31.12.1997		31.12.1996	
	Mmk		Mmk	
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet ⁹⁾				
Konserniliikearvo	8,0		6,0	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>115,7</u>		<u>98,1</u>	
	123,6		104,1	
Aineelliset hyödykkeet ⁹⁾				
Maa- ja vesialueet	133,6		107,5	
Rakennukset ja rakennelmat	841,4		763,6	
Koneet ja kalusto	300,6		292,8	
Muut aineelliset hyödykkeet	1,2		0,3	
Keskeneräiset hankinnat	<u>36,4</u>		<u>26,3</u>	
	1 313,3		1 190,5	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset ¹⁰⁾				
Osakkeet ja osuudet	251,2	1 688,1	232,5	1 527,1
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	879,9		825,7	
Saamiset ¹²⁻¹⁵⁾				
Myyntisaamiset	825,8		773,5	
Lainasaamiset	12,1		22,3	
Siirtosaamiset	61,7		80,9	
Muut saamiset	<u>41,0</u>		<u>27,4</u>	
	940,7		904,1	
Rahoitusomaisuusarvopaperit ¹⁶⁾				
Joukkovelkakirjat ja muut velkakirjat	328,2		312,8	
Rahat ja pankkisaamiset	52,6	2 201,4	76,2	2 118,8
		3 889,5		3 645,9

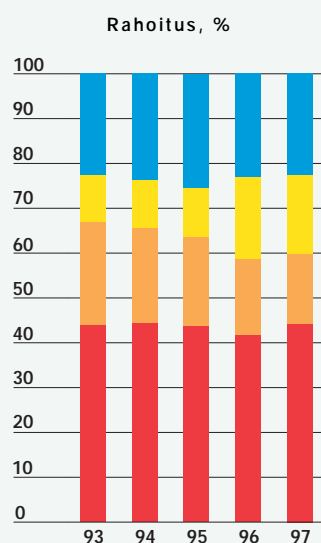

Stockmannin tase (konserni)

VASTATTAVAA	31.12.1997		31.12.1996	
	Mmk		Mmk	
Oma pääoma ^{17,18)}				
Sidottu oma pääoma				
A-osakkeet	165,8		165,8	
B-osakkeet	123,1		122,8	
Osakepääoma yhteensä	288,9		288,6	
Vararahasto	374,6		371,5	
Arvonkorotusrahasto	140,0		140,0	
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahasto	260,0		260,0	
Muuntoero	0,0		0,0	
Kertyneet voittovarot	353,8		244,8	
Tilikauden voitto	300,5	1 717,8	217,6	1 522,4
Vähemmistöosuus		1,0		1,0
Varaukset ¹⁹⁾				
Kertynyt poistoero	615,7		496,0	
Vapaaehtoiset varaukset				
Siirtymävaraus	-		122,7	
	-	615,7	122,7	618,7
Vieras pääoma ^{13,20-25)}				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	300,0		300,0	
Lainat rahoituslaitoksilta	80,6		32,4	
Eläkelainat	295,5		328,0	
Muut pitkäaikaiset velat	0,3		1,5	
	676,4		661,9	
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,7		0,8	
Eläkelainat	22,8		25,2	
Ostovelat	419,7		395,6	
Siirtovelat	298,9		279,6	
Muut lyhytaikaiset velat	136,5		140,6	
	878,6	1 555,0	841,8	1 503,7
		3 889,5		3 645,9

■ Lyhytaikainen vieras pääoma
■ Pitkäaikainen vieras pääoma
■ Varaukset
■ Oma pääoma

■ Lyhytaikainen vieras pääoma
■ Pitkäaikainen vieras pääoma
■ Varaukset
■ Oma pääoma

Stockmannin rahoituslaskelma (konserni)

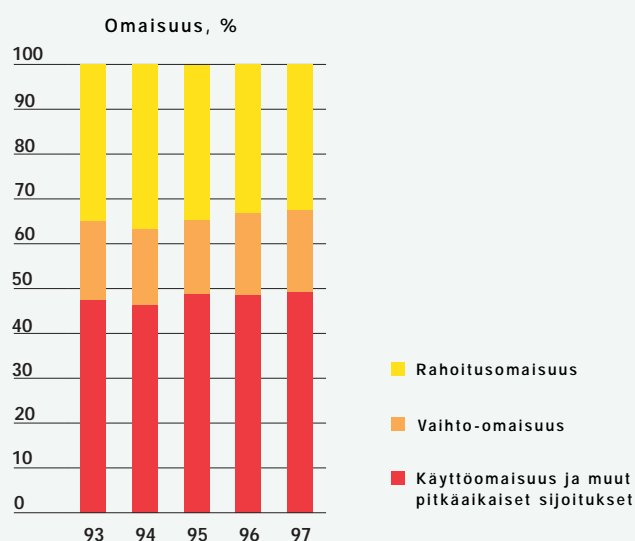
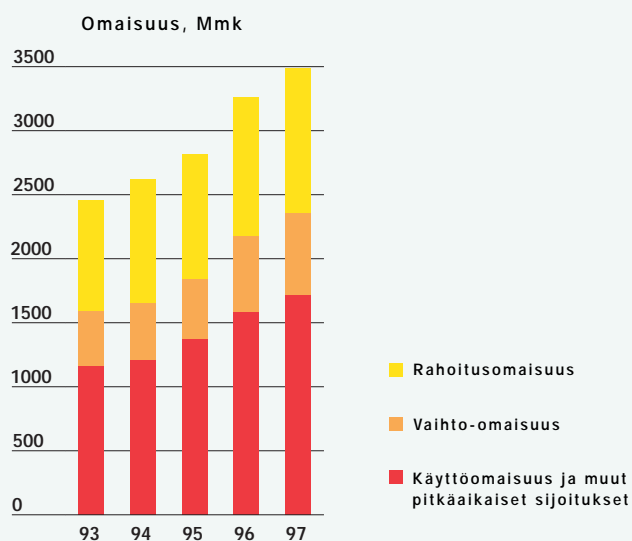
	1997	1996
	Mmk	Mmk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Käyttökate	515,2	403,8
Rahoitustuotot ja -kulut	20,6	24,5
Satunnaiset erät	-	0,1
Verot	- 117,8	- 97,9
	418,0	330,5
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus,		
lisäys (-)	- 54,2	- 148,9
Lyhytaikaiset liikesaamiset,		
lisäys (-)	- 36,6	- 91,6
Korottomat lyhytaikaiset velat,		
lisäys (+)	17,1	74,2
	- 73,7	- 166,3
Liiketoiminnan kassavirta	344,3	164,2
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 315,2	- 333,2
Käyttöomaisuuden myynti	33,6	40,0
	- 281,6	- 293,2
Kassavirta ennen rahoitusta	62,7	- 129,0
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)	49,8	337,8
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	- 36,3	- 24,4
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	20,8	- 39,0
Voitonjako	- 108,6	- 101,2
Osakemarkintä	3,4	3,2
Muut oman pääoman muutokset	0,0	0,1
Muut rahoituserät	-	0,9
	- 70,9	177,4
Likvidien varojen vähennys (-), lisäys (+)	- 8,2	48,4
Likvidit varat 1.1.	388,9	340,6
Muutos	- 8,2	48,4
Likvidit varat 31.12.	380,8	388,9

OY Stockmann AB tuloslaskelma (emoyhtiö)

	1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996		Muutos
	Mmk		Mmk		%
Liikevaihto ¹⁾	5 116,1		4 622,6		10,7
Liiketoiminnan muut tuotot ²⁾	31,5		15,0		
Kulut:					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat: ³⁾					
Ostot tilikauden aikana	3 722,9		3 431,3		
Varastojen lisäys	- 45,6		- 126,4		
Henkilöstökulut ⁴⁾	718,2		682,7		
Vuokrat	138,2		140,6		
Muut kulut ⁵⁾	282,2	4 815,8	260,2	4 388,5	9,7
Käyttökate	331,7		249,1		33,2
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista ⁶⁾	97,3		93,5		4,0
Liikevoitto	234,4		155,5		50,7
Rahoitustuotot ja -kulut: ⁷⁾					
Osinkotuotot	4,8		4,3		
Korkotuotot	76,7		69,5		
Muut rahoitustuotot	0,0		5,6		
Korkokulut	- 63,7		- 42,1		
Muut rahoituskulut	- 2,9	14,9	- 1,2	36,1	- 58,6
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	249,3		191,6		30,1
Satunnaiset tuotot ja kulut: ⁸⁾					
Satunnaiset tuotot	-		14,0		
Satunnaiset kulut	-	-	- 13,9	0,1	
Voitto ennen varauksia ja veroja	249,3		191,7		30,1
Poistoeron lisäys ⁶⁾	- 100,9		- 46,7		
Vapaaehtoisten varausten vähennys	109,7		49,4		
Välittömät verot:					
Tilikaudelta	- 70,3		- 55,8		
Aikaisemmilta tilikausilta	2,7	- 67,6	-	- 55,8	21,0
Tilikauden voitto	190,6		138,4		37,7

OY Stockmann AB tase (emoyhtiö)

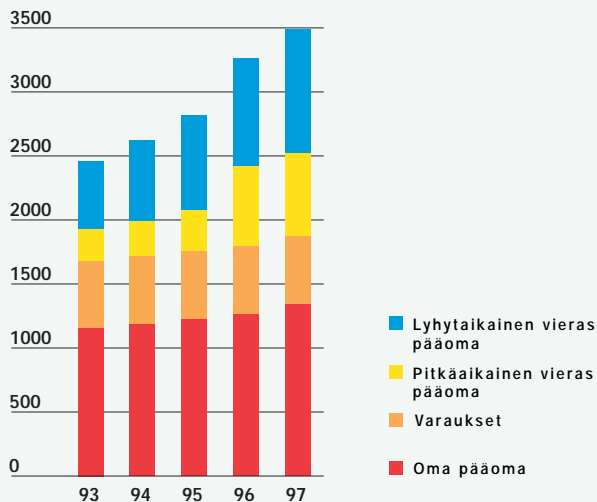
VASTAAVAA	31.12.1997 Mmk	31.12.1996 Mmk
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet ⁹⁾		
Liikearvo	4,2	5,4
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>96,0</u>	<u>85,3</u>
	100,2	90,8
Aineelliset hyödykkeet ⁹⁾		
Maa- ja vesialueet	55,8	53,3
Rakennukset ja rakennelmat	744,9	691,7
Koneet ja kalusto	232,2	224,6
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3
Keskeneräiset hankinnat	<u>36,4</u>	<u>26,3</u>
	1 069,6	996,2
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset ^{10,11)}		
Osakkeet ja osuudet	524,7	476,9
Lainasaamiset	<u>22,0</u>	<u>22,0</u>
	546,7	498,9
	1 716,5	1 585,9
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Vaihto-omaisuus		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	643,1	597,5
Saamiset ¹²⁻¹⁴⁾		
Myyntisaamiset	500,2	488,0
Lainasaamiset	202,8	167,1
Siirtosaamiset	41,7	56,4
Muut saamiset	<u>32,4</u>	<u>28,3</u>
	777,1	739,8
Rahoitusomaisuusarvopaperit ¹⁶⁾		
Joukkovelkakirjat ja muut velkakirjat	328,2	312,8
Rahat ja pankkisaamiset	24,0	28,3
	1 772,4	1 678,4
	3 488,9	3 264,3

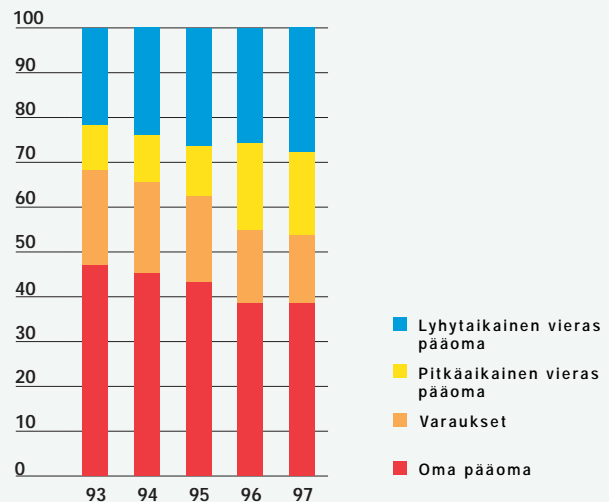
OY Stockmann AB tase (emoyhtiö)

VASTATTAVAA	31.12.1997 Mmk	31.12.1996 Mmk
Oma pääoma ^{17,18)}		
Sidottu oma pääoma		
A-osakkeet	165,8	165,8
B-osakkeet	123,1	122,8
Osakepääoma yhteensä	288,9	288,6
Vararahasto	366,4	363,3
Arvonkorotusrahassto	140,0	140,0
Vapaa oma pääoma		
Käyttörahassto	260,0	260,0
Kertyneet voittovarot	103,4	73,6
Tilikauden voitto	190,6	138,4
	1 349,3	1 263,9
Varaukset ¹⁹⁾		
Kertynyt poistoero	527,0	426,1
Vapaaehtoiset varaukset		
Siirtymävaraus	-	109,7
	-	109,7
	527,0	535,8
Vieras pääoma ^{13,20-24)}		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	300,0	300,0
Lainat rahoituslaitoksilta	80,6	32,4
Eläkelainat	263,8	294,0
Muut pitkäaikaiset velat	0,4	1,5
	644,8	627,9
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,7	0,8
Eläkelainat	20,5	22,6
Ostovelat	318,4	287,6
Siirtovelat	207,8	195,1
Muut lyhytaikaiset velat	420,6	330,5
	967,9	836,6
	1 612,7	1 464,5
	3 488,9	3 264,3

Rahoitus, Mmk

Rahoitus, %

OY Stockmann AB rahoituslaskelma (emoyhtiö)

	1997	1996
	Mmk	Mmk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Käyttökate	331,7	249,1
Rahoitustuotot ja -kulut	14,9	36,1
Satunnaiset erät	-	0,1
Verot	- 67,6	- 55,8
	279,0	229,4
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus,		
lisäys (-)	- 45,6	- 126,4
Lyhytaikaiset liikesaamiset,		
lisäys (-)	- 37,3	- 43,8
Korottomat lyhytaikaiset velat,		
lisäys (+)	111,3	132,9
	28,4	- 37,2
Liiketoiminnan kassavirta	307,5	192,1
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 261,5	- 346,8
Käyttöomaisuuden myynti	33,6	40,0
	- 227,9	- 306,8
Kassavirta ennen rahoitusta	79,5	- 114,6
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)	49,8	337,8
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	- 33,7	- 21,6
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	20,8	- 39,0
Voitonjako	- 108,6	- 101,2
Osakemarkintä	3,4	3,2
	- 68,4	179,1
Likvidien varojen lisäys (+)	11,1	64,5
Likvidit varat 1.1.	341,1	276,6
Muutos	11,1	64,5
Likvidit varat 31.12.	352,2	341,1

Laadintaperiaatteet

Yleisperiaate

Tilinpäätös on laadittu alkuperäisten hankinta-arvojen perusteella.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö OY Stockmann AB:n, ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeiden äänimäärästä sekä ne kiinteistöyhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti 100 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Konserniyhtiöiden yli 20-prosenttisesti omistamia kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiönä eikä konserniin kuulu muita osakkuusyhtiöitä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeet

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakemistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain käyttöomaisuuteen. Käypien arvojen yli menevä osa on esitetty omana liikearvoeränään, josta on tehty tasapoisto viiden tai kymmenen vuoden poistoajan mukaan.

Tytäryhtiöiden hankintahetken verotamattomista vapaaehtoisista varauksista 72 prosenttia on katsottu omaksi pääomaksi. Loput 28 prosenttia ovat sisällyneet konsernitaseessa velkoihin. Vuoden 1997 tilinpäätöksessä tytäryhtiöiden hankintahetken varaukset on purettu ja verovelan osuus on esitetty konsernin tuloslaskelmassa verojen pienennyksenä.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin virallisen kurssin mukaan. Venäläisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on kuitenkin muutettu Suomen markkoiksi käyttäen monetary-non monetary -menetelmää, jossa käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus ja oma pääoma muutetaan Suomen markkoiksi hankintahetken mukaisella Suomen Pankin ilmoittamalla keskipäivän ja muut tase-erät tilinpäätöspäivän mukaisella Suomen Pankin ilmoittamalla keskipäivän ja tuloslaskelma kuukausittain kuukauden keskipäivillä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta eli varasto on merkitty taseeseen hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaiseen alimpaan arvoon. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritelty käyttäen hankinnasta aiheutuneita muuttuvia menoja FIFO-periaatetta noudattaen.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen Suomen Pankin ilmoittamia tilinpäätöspäivän keskipäivän kurssivoitot ja kurssitappiot on kirjattu nettomääräisinä muihin rahoituskuluihin tai muihin rahoitustuottoihin.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on arvostettu alkuperäisiin hankinta-arvoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Tasearvoihin sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonorotuksia. Konsernissa käytetään seuraavia poistokäsitteitä:

- Suunnitelman mukaiset poistot, jotka perustuvat alkuperäiseen hankintamenoon ja käyttöomaisuusesineen arvioituun taloudelliseen käyttöaikaan seuraavasti:

- liikearvo ja konserniliikearvo 5 vuotta,
- muut pitkävaikutteiset menot 5-10 vuotta,
- rakennukset 20-50 vuotta,
- koneet ja kalusto 7-12 vuotta,
- kevyt myymäläkalusto, autot ja ATK-laitteet 5 vuotta.

- Kirjanpidolliset poistot, jotka perustuvat verolainsäädäntöön.

Kirjanpidollisten poistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus esitetään tuloslaskelmassa poistoeron lisäyksenä tai vähennyksenä. Taseessa suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään vastattavaa-puolella varauksissa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelma

1 Liikevaihto

Tavaratalojen ja Hobby Hallin liikevaihdosta tuli Venäjältä 252,7 Mmk vuonna 1997 ja 234,4 Mmk vuonna 1996 sekä Eestistä 275,1 Mmk vuonna 1997 ja 171,2 Mmk vuonna 1996. Ulkomaisen liikevaihdon osuus Stockmannin liikevaihdosta oli 7,6 % vuonna 1997 ja 6,6 % vuonna 1996.

2 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu Kesko Oy:n ja MTV Oy:n osakkeiden myynnistä saatu 31,5 miljoonan markan suuruinen myyntivoitto.

3 Myyntikate

	Konserni 1997		Konserni 1996		Emoyhtiö 1997		Emoyhtiö 1996	
	Mmk	%	Mmk	%	Mmk	%	Mmk	%
Liikevaihto	6 900,0	100,0	6 164,5	100,0	5 116,1	100,0	4 622,6	100,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 816,0	69,8	4 263,3	69,2	3 677,3	71,9	3 304,9	71,5
Myyntikate	2 084,0	30,2	1 901,2	30,8	1 438,8	28,1	1 317,6	28,5
Muut liiketoiminnan tuotot	31,5	0,5	15,0	0,2	31,5	0,6	15,0	0,3

4 Henkilöstökulut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	3,9	3,7	1,9	1,8
Muut palkat	672,3	645,9	538,2	518,5
Pakolliset henkilösivukulut				
Eläkevakuutukset	107,4	94,8	86,1	74,4
Muut pakolliset henkilösivukulut	93,7	89,1	78,4	75,5
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	17,9	16,7	13,6	12,5
Yhteensä	895,2	850,2	718,2	682,7
Luontoisetujen raha-arvo	7,9	7,0	7,1	6,3

Johdon eläkesitoumukset

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiäksi on sovittu 55 - 65 vuotta. Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

5 Muut kulut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Markkinointikulut	172,9	167,7	76,3	72,0
Varasto-, pakkaus- ja kuljetuskulut	22,6	18,3	17,1	12,7
Postimyyntiin lähetykskulut	44,9	40,4	-	-
Korjauskulut	25,6	23,3	19,3	18,3
Sähkö-, lämpö- ja polttoainekulut	26,5	24,3	21,4	20,1
Matka- ja kokouskulut	18,5	17,3	14,4	12,9
Kiinteistöjen hoitokulut	41,9	42,3	33,7	33,2
Posti-, puhelin- ja sähkökulut	23,9	21,5	16,2	14,2
Luottotappiot	9,3	9,6	2,9	3,4
Muut kulut	115,1	91,6	80,9	73,5
Yhteensä	501,2	456,2	282,2	260,2

6 Suunnitelman mukaiset poistot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Suunnitelman mukaiset poistot				
Liikearvo			1,3	0,4
Muut pitkävaikutteiset menot	22,7	19,8	20,2	18,3
Rakennukset	20,8	17,5	17,6	14,7
Koneet ja kalusto	75,5	74,1	58,2	60,1
	119,0	111,4	97,3	93,5
Konserniliikearvo	1,6	1,0		
Yhteensä	120,6	112,4	97,3	93,5

Tilinpäätöksen liitetiedot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Poistoeron muutos				
Liikearvo			-	0,4
Muut pitkävaikutteiset menot	30,2	10,5	25,5	9,2
Rakennukset	63,9	39,4	64,6	40,0
Koneet ja kalusto	25,5	10,7	10,8	- 2,8
Yhteensä	119,6	60,6	100,9	46,7

Mmk	1997	1996
Suunnitelman mukaiset poistot konserniyhtiöittäin		
OY Stockmann AB	97,3	93,5
Oy Hobby Hall Ab	6,9	6,3
Sewex Oy Seppälä	9,4	7,6
Oy Suomen Pääomarahoitus - Finlands Kapitalfinans Ab	1,1	1,1
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti	1,1	1,1
Stockmann AS	3,2	2,5
ZAO Kalinka-Stockmann	0,7	0,1
Muut	1,0	0,2
Yhteensä konsernituloslaskelmassa	120,6	112,4

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttömajaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Liikearvo ja konserniliikearvo	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta
Rakennukset	20-50 vuotta
Koneet ja kalusto	5-12 vuotta

7 Rahoitustuotot ja -kulut

Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut

Mmk	1997	Emoyhtiö 1996
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot		
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	1,3	1,4
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	4,6	3,7
Konserniyhtiöille maksetut rahoituskulut		
Korkokulut	11,2	8,7

Korkotuotot

Korkotuottoihin sisältyy korollisten myyntisaamisten ja käyttömajaisuuden leasing-toiminnan korkotuottoja 49,9 Mmk vuonna 1997 ja 45,0 Mmk vuonna 1996.

Muut rahoitustuotot ja -kulut

Muihin rahoituskuluihin sisältyy 1997 rahoitustoiminnan valuuttakurssitappioita 2,4 Mmk ja valuuttakurssivoittoja 2,8 Mmk. Vastaavat luvut vuonna 1996 olivat 3,9 Mmk ja 2,9 Mmk.

Muihin rahoituskuluihin sisältyy vuonna 1996 myös Venäjän tytäryhtiöiden konsolidointimenetelmästä johtuva 6,0 Mmk:n kuluerä, joka on syntynyt vuosina 1994 ja 1995 kertyneiden tappioiden rahoittamisesta emoyhtiön myöntämällä FIM-määräisellä lainalla.

8 Satunnaiset tuotot ja kulut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Käyttömajaisuusosakkeiden myyntivoitto	-	14,0	-	14,0
Käyttömajaisuusosakkeiden arvonalennus	-	- 13,9	-	- 13,9
Yhteensä	-	0,1	-	0,1

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tase

9 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Konserniliiketoiminta				
Hankintameno 1.1.	7,0	-		
Lisäykset 1.1.-31.12.	3,6	7,0		
Vähennykset 1.1.-31.12.	-	-		
Hankintameno 31.12.	10,6	7,0		
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	2,7	1,0		
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,9	6,0		
Liiketoiminta				
Hankintameno 1.1.			6,3	-
Lisäykset 1.1.-31.12.			-	6,3
Vähennykset 1.1.-31.12.			-	-
Hankintameno 31.12.			6,3	6,3
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.			2,1	0,8
Kirjanpitoarvo 31.12.			4,2	5,4
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 1.1.			0,4	-
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			-	0,4
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 31.12.			0,4	0,4
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	157,1	130,9	137,1	114,1
Lisäykset 1.1.-31.12.	44,7	33,7	30,9	28,7
Vähennykset 1.1.-31.12.	11,7	7,5	3,7	5,7
Hankintameno 31.12.	190,1	157,1	164,4	137,1
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	74,4	59,0	68,4	51,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	115,7	98,1	96,0	85,3
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 1.1.	21,6	11,1	14,6	5,4
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	30,2	10,5	25,5	9,2
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 31.12.	51,8	21,6	40,1	14,6
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	107,5	102,5	53,3	48,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	26,2	5,0	2,6	4,8
Vähennykset 1.1.-31.12.	-	0,1	-	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	133,6	107,5	55,8	53,3
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	899,5	857,7	804,7	774,0
Lisäykset 1.1.-31.12.	97,8	43,0	69,9	31,7
Vähennykset 1.1.-31.12.	1,8	1,2	1,8	1,1
Hankintameno 31.12.	995,4	899,5	872,7	804,7
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	154,0	135,9	127,8	112,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	841,4	763,6	744,9	691,7
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 1.1.	367,1	327,8	332,9	293,0
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	63,9	39,4	64,6	40,0
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 31.12.	431,0	367,1	397,5	332,9
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	582,1	514,4	474,6	442,5
Lisäykset 1.1.-31.12.	112,2	125,0	87,8	81,6
Vähennykset 1.1.-31.12.	74,2	57,3	67,5	49,5
Hankintameno 31.12.	620,1	582,1	494,9	474,6
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	319,5	289,3	262,7	250,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	300,6	292,8	232,2	224,6
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 1.1.	107,2	96,5	78,2	81,0
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	25,6	10,7	10,8	- 2,8
Kokonais- ja suunnitelmajoistojen kertynyt erotus 31.12.	132,8	107,2	89,0	78,2
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	0,3	0,3	0,3	0,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,9	-	-	-
Hankintameno 31.12.	1,2	0,3	0,3	0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,2	0,3	0,3	0,3
Keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	26,3	-	26,3	-
Lisäykset 1.1.-31.12.	36,4	26,3	36,4	26,3
Vähennykset 1.1.-31.12.	26,3	-	26,3	-
Hankintameno 31.12.	36,4	26,3	36,4	26,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	36,4	26,3	36,4	26,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tasearvoihin sisältyvät arvonorotukset

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Tontit ja maa-alueet	35,1	35,1	35,1	35,1
Rakennukset	157,7	157,7	157,7	157,7
Yhteensä	192,8	192,8	192,8	192,8

Verotusarvot ja palovakuutusarvot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Verotusarvot				
Maa-alueet	381,5	365,3	358,1	358,1
Tytäryhtiöosakkeet	-	-	371,2	287,0
Muut osakkeet	139,2	161,4	130,6	153,9
Rakennukset				
Verotusarvot	159,1	155,0	108,8	112,6
Palovakuutusarvot	1 576,0	1 472,0	1 403,5	1 352,9

10 Osakkeet ja osuudet

Emoyhtiön omistamat

	Lukumaara	Aänivalta- osuus %	Omistus- osuus %		Nim. arvo Milj. yks.	Kirjanpito- arvo Mmk	Voitto Mmk	Oma pää- oma Mmk
Tytäryhtiöosakkeet								
ZAO Kalinka-Stockmann	1 000	100,0	100,0	RUR	65 620,00	55,72	3,22	19,07
ZAO Stockmann-Krasnoselskaja	100	100,0	100,0	RUR	55,00	0,05	- 0,01	- 0,02
Aspius Oy	100	100,0	100,0	FIM	0,02	4,35	0,00	1,80
Autotalo Helkama Oy	40 000	100,0	100,0	FIM	4,35	4,58	2,30	4,26
Espoon Autotalo Oy	51	51,0	51,0	FIM	0,01	1,13	- 0,07	0,12
Helkama Auto-Center Oy	4 000	100,0	100,0	FIM	4,00	4,73	1,67	3,84
Kiinteistö Oy Friisinkeskus	1 000	100,0	100,0	FIM	0,05	0,05	0,00	0,89
Kiinteistö Oy Friisinkeskus II	1 900	100,0	100,0	FIM	0,10	3,56	0,00	4,36
Kiinteistö Oy Helsingin Valurinkatu 1	100	100,0	100,0	FIM	0,10	0,10	0,00	0,10
Kiinteistö Oy Muuntajankatu 4	30	100,0	100,0	FIM	0,03	19,13	0,00	13,00
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2	100	100,0	100,0	FIM	0,10	0,10	0,01	0,11
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti	388	100,0	100,0	FIM	3,00	29,26	0,01	26,44
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie	500 000	100,0	100,0	FIM	5,00	5,00	0,02	4,85
Oy Hobby Hall Ab	120 000	100,0	100,0	FIM	60,00	111,79	50,18	253,24
Oy Hullut Päivät-Galna Dagar Ab	10	100,0	100,0	FIM	0,02	0,02	0,00	0,02
Oy Suomen Pääomarahoitus- Finlands Kapitalfinans Ab	1 000	100,0	100,0	FIM	10,00	10,00	0,52	13,26
Sewex Oy Seppälä	30 000	100,0	100,0	FIM	30,00	30,00	65,91	285,03
Stockmann AS	18 000	100,0	100,0	EEK	18,00	6,75	12,67	17,39
TF-Autokeskus Oy	153	51,0	51,0	FIM	0,03	1,13	- 0,04	1,87
Upper Limit Oy	100	100,0	100,0	FIM	0,15	9,65	0,11	3,29
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä						297,09	136,49	652,92

	Lukumaara	Omistus- osuus %	Nim. arvo Mmk	Kirjanpito- arvo Mmk
Muut osakkeet ja osuudet				
Aktia Säästöpankki Oy	295 900	0,9	3,55	4,10
Asunto Oy Albertinkatu 28	238	1,0	0,01	0,56
Asunto Oy Eino Leinonkatu 7	1 583	25,0	2,69	8,53
Asunto Oy Harjula	2	2,0	0,00	0,52
HEX Oy	24 400	0,6	0,24	0,16
Helsingin Puhelin Oyj	4 210	0,0	0,02	0,23
Helsingin Puhelinyhdistys	421	0,0	0,04	1,06
Helsinki Halli Oy	1	0,3	0,10	1,20
Oy Kamppiparkki Ab	50	6,1	1,00	9,25
Kesko Oy	617 000	0,5	6,17	24,44
Kiinteistö Oy Raitinkartano	1 029	0,2	0,51	32,90
Kirjavälitys Oy	32 963	14,0	0,82	1,12
Kupittaa Kolmio Oy	4 612	15,0	2,25	9,00
Merita Oy, sarja A	500 000	0,1	5,00	7,83
OKR-Liikkeeseenlaskijat Osuuskunta	6	1,3	0,42	0,42
Partek Oyj Abp	38 966	0,1	0,39	4,60
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy	10 360	19,5	62,16	64,48
Polar-Yhtymä Oy	3 627 100	3,1	36,27	22,31
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	51 316	0,1	0,26	1,05
TukoSpar Oy	840	14,0	8,40	32,86
Werner Söderström Oy, sarja B	9 018	0,1	0,09	0,14
Muut				0,84
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä				227,60
Emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet yhteensä				524,69

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Lukumäärä	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Nim. arvo Milj yks.	Kirjanpito- arvo Mmk	Voitto Mmk	Oma pää- oma Mmk
Tytärtyhtiöiden omistamat							
Tytärtyhtiöosakkeet							
Bullworker Myynti Oy	3	100,0	100,0	FIM	0,02	0,0	0,1
Oy Concert Hall Society Ab	10	100,0	100,0	FIM	0,00	0,0	0,0
ZAO Kalinka-Stockmann STP	100	100,0	100,0	RUR	30,00	0,0	-3,7
Tytärtyhtiöosakkeet yhteensä					0,05	0,0	-3,6
Muut osakkeet							
Arabian Kiinteistö Oy	5 174		51,3	0,10	15,00		
Arabian Pienteollisuustalo Oy	1 590		12,0	0,01	5,92		
Orion-Yhtymä	4 508		0,0	0,05	0,20		
Helsingin Puhelinyhdistys	152		0,0	0,02	0,55		
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	810		0,0	0,00	0,13		
As. Oy Rukantyykki	110		7,0	0,00	0,76		
Muut					1,07		
Muut osakkeet yhteensä					23,64		
Tytärtyhtiöiden omistamat osakkeet yhteensä					23,68		

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien muiden osakkeiden markkina-arvo ylitti kirjanpitoarvon 46,0 Mmk:lla.

Konsernirakenteen muutokset

Huhtikuussa 1996 ostettiin 51 prosentin osuudet TF-Autokeskus Oy:n ja Espoon Autotalo Oy:n osakkeista 2,2 miljoonan markan kauppahinnalla. Toukokuussa 1997 ostettiin 9,3 miljoonalla markalla Helkama Auto-Center Oy ja Autotalo Helkama Oy, jotka toimivat Mitsubishin ja Skodan jälleenmyyjinä.

11 Emoyhtiön pitkäaikaiset sijoitukset tytäryhtiöihin

Mmk	Emoyhtiö	
	1997	1996
Osakkeet	297,1	264,8
Lainasaamiset	22,0	22,0
Yhteensä	319,1	286,8

12 Saamiset

Saamiset, jotka erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Lainasaamiset	10,9	10,7	10,8	10,7
Muut saamiset	17,4	21,2	17,4	21,1
Yhteensä	28,3	31,9	28,2	31,8

13 Saamiset ja velat konserniyhtiöiltä

Mmk	Emoyhtiö	
	1997	1996
Lainasaamiset	191,2	152,3
Muut lyhytaikaiset velat	269,3	198,6

14 Saamiset hallitusten jäseniltä ja toimitusjohtajilta

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille myönnettyjä lainoja on yhteensä 2,3 Mmk (2,8 Mmk vuonna 1996). Laina-ajat ovat 5-15 vuotta. Lainojen korko on sidottu Suomen Pankin peruskorkoon.

15 Korolliset saamiset

Mmk	Konserni	
	1997	1996
Myyntisaamiset	525,0	497,1
Lainasaamiset	12,7	12,6
Yhteensä	537,7	509,7

Myyntisaamisiin sisältyy postimyyntiin kertaluottoja 308,3 Mmk vuonna 1997 ja 274,0 Mmk vuonna 1996. Näiden saamisten korkotuotot kirjataan myyntihintaan sisältyvinä korkotuottojen sijasta liikevaihtoon.

Tilinpäätöksen liitetiedot

16 Rahoitusomaisuusarvopapereiden hankintamenon ja markkina-arvon erotus

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Markkina-arvo 31.12.	328,3	313,1	328,3	313,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	328,2	312,8	328,2	312,8
Erötus	0,1	0,3	0,1	0,3

17 Oman pääoman muutokset

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Osakepääoma				
A-osakkeet 1.1.	165,8	165,8	165,8	165,8
A-osakkeet 31.12.	165,8	165,8	165,8	165,8
B-osakkeet 1.1.	122,8	122,5	122,8	122,5
Merkinnät optiotodistuksilla	0,3	0,3	0,3	0,3
B-osakkeet 31.12.	123,1	122,8	123,1	122,8
Osakepääoma yhteensä	288,9	288,6	288,9	288,6
Vararahasto 1.1.	371,5	360,4	363,3	360,4
Merkinnät optiotodistuksilla	3,1	2,9	3,1	2,9
Muodostettu Venäjällä	-	8,2	-	-
Vararahasto 31.12.	374,6	371,5	366,4	363,3
Arvonkorotusrahasto 1.1.	140,0	140,0	140,0	140,0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	140,0	140,0	140,0	140,0
Sidottu oma pääoma yhteensä	803,5	800,1	795,3	791,9
Käyttöraho 1.1.	260,0	260,0	260,0	260,0
Käyttöraho 31.12.	260,0	260,0	260,0	260,0
Muu vapaa oma pääoma 1.1.	462,3	346,0	212,1	174,8
Voitonjako	- 108,6	- 101,2	- 108,6	- 101,2
Tilikauden voitto	300,5	217,6	190,6	138,4
Muuntoero	0,0	0,0	-	-
Muu vapaa oma pääoma 31.12.	654,3	462,3	294,0	212,1
Vapaa oma pääoma yhteensä	914,3	722,3	554,0	472,1
Oma pääoma yhteensä	1 717,8	1 522,4	1 349,3	1 263,9

18 Osakepääoma 31.12.1997 emoyhtiössä

	Osakemäärä
Nimellisarvo 20 mk	
A-osakkeita (à 10 ääntä)	8 289 631
B-osakkeita (à 1 ääni)	6 154 979
Yhteensä	14 444 610

19 Varaukset

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernin vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa vastaavat verovelat olivat 31.12.1997 28 %:n verokannan mukaisesti 172,4 Mmk ja 31.12.1996 28 %:n verokannan mukaisesti 173,2 Mmk.

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Investointivaraus 1.1.	-	2,7	-	-
Käytetty investointeihin	-	- 2,7	-	-
Investointivaraus 31.12.	-	-	-	-
Siirtymävaraus 1.1.	122,7	188,3	109,7	159,1
Käytetty investointeihin tai purettu	122,7	65,6	109,7	49,4
Siirtymävaraus 31.12.	-	122,7	-	109,7
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	-	122,7	-	109,7

Pakolliset varaukset

Vuoden 1997 tilinpäätöksessä ei ole tehty pakollista varausta, vaikka Helsingin käräjäoikeuteen jätettiin tammikuussa 1998 haastehakemus, jonka mukaan Stockmannilta vaaditaan vahingonkorvausta yhtiön vetäytyttyä vuoden 1994 lopulla neuvotteluista, jotka koskivat Pietariin suunniteltua tavaratalohanketta. Yhtiön johto katsoo vahingonkorvausvaatimuksen perusteettomaksi ja arvioi, että yhtiölle ei tule aiheutumaan asiassa korvausvelvollisuutta.

Tilinpäätöksen liitetiedot

20 Joukkovelkakirjalaina 1996

Lokakuussa 1996 laskettiin liikkeeseen 300 miljoonan markan suuruinen joukkovelkakirjalaina, jonka kiinteä nimelliskorko on 5,5 %. Laina maksetaan takaisin yhtenä eränä lokakuussa vuonna 2000.

21 Optiolaina 1994

Vuonna 1994 laskettiin liikkeeseen yhtiön johdolle suunnattu 1,5 miljoonan markan optiolaina, joka maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin yhtenä eränä 12.4.1998. Lainalle maksetaan vuotuista korkoa, joka on prosenttiyksikön alle Suomen Pankin noteeraaman 12 kuukauden helibor-koron. Optiolainan optiotodistuksilla B merkittiin vuoden 1997 aikana 15 000 B-sarjan osaketta. Näiden osakkeiden vaikutus osakepääomaan oli 0,3 miljoonaa markkaa ja vararahastoon 3,1 miljoonaa markkaa. Jäljellä olevilla optio-todistuksilla A, B ja C voi merkitä B-sarjan osakkeita seuraavasti: optiotodistus A:lla 75 000 kappaletta 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl ja optiotodistus B:llä 75 000 kappaletta 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl sekä optiotodistus C:llä 90 000 kappaletta 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl.

22 Optiolaina 1997

Vuonna 1997 laskettiin liikkeeseen konsernin avainhenkilöille suunnattu 0,4 miljoonan markan suuruinen optiolaina, joka maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin yhtenä eränä 21.4.2000. Laina on koroton. Osakkeiden merkintähinta on 320,00 markkaa vähennettynä 1.5.1997 jälkeen maksettavilla osakekohtaisilla osingoilla. Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: 90 000 kappaletta B-osakkeita 1.4.2000-31.1.2004, 90 000 kappaletta B-osakkeita 1.4.2001-31.1.2004 ja 180 000 kappaletta B-osakkeita 1.4.2002-31.1.2004.

23 Yli viiden vuoden päästä erääntyvät lainat

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Eläkelainat	218,0	242,8	194,3	217,3
Muut lainat	45,6	15,6	45,6	15,6
Yhteensä	263,6	258,4	239,9	232,9

24 Muut lyhytaikaiset velat

Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy vuonna 1997 korollista vierasta pääomaa 112,0 Mmk ja 89,8 Mmk vuonna 1996.

25 Korollinen nettovelka

Mmk	Konserni	
	1997	1996
+ Pitkäaikainen vieras pääoma	676,4	661,9
+ Lyhytaikainen vieras pääoma	135,5	115,8
- Myyntisaamiset, korolliset	525,0	497,1
- Lainasaamiset	12,8	12,6
- Rahoitusomaisuusarvopaperit	328,2	312,8
- Rahat ja pankkisaamiset	52,6	76,2
Yhteensä	- 106,7	- 121,0

26 Annetut pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä takaukset ja muut vastuut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Omasta velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	392,3	381,9	336,1	316,6
Pantit	21,1	20,7	20,8	20,4
Konserniyhtiön velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin			16,2	25,3
Takaukset			23,4	22,0
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut ¹⁾	5,4	7,5	4,3	6,7
Muut vastuut	135,4	78,5	125,4	71,0
Yhteensä				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	392,3	381,9	352,3	341,9
Pantit	21,1	20,7	20,8	20,4
Takaukset	-	-	23,4	22,0
Muut vastuut	140,8	86,0	129,7	77,7
Yhteensä	554,2	488,6	526,2	461,9

¹⁾ Vuoden 1998 jälkeen erääntyvät leasingmaksut ovat 2,4 Mmk (3,5 Mmk).

Tilinpäätöksen liitetiedot

27 Eläkevastuut

Konsernin yhtiöiden eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

28 Rahoitusriskien hallinta ja johdannaissopimukset

Stockmannin rahoitusriskien hallinnan tarkoituksena on minimoida valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskin negatiivinen vaikutus konsernin tulokseen, omaan pääomaan ja kassaan. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin rahoitusosastolle paitsi myynnin rahoituksen osalta riskienhallinta on asianomaisella tulosyksiköllä. Riskienhallinnan periaatteet on määrittänyt OY Stockmann AB:n hallitus. Rahoitusriskeistä raportoidaan hallitukselle neljännesvuositain ja johdolle kuukausittain.

Valuuttariski

Stockmannin valuuttariski koostuu ulkomaanvaluuttamääräisistä ostoista, joissa tärkeimmät ostovaluutat ovat USD, GBP, ITL ja DEM, sekä USD-, RUR- ja EEK-määräistä myynneistä. Valuuttariskien hallinta perustuu valuuttakohtaisen valuutta-aseman seuraamiseen Suomen markkaa vastaan. Valuutta-asema koostuu tulevien 12 kuukauden nettovaluuttavirroista. Valuuttariskiltä suojautumisessa rahoitusosasto käyttää valuuttatermiinejä ja -optioita. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen sijoitusten valuuttariskiä suojataan valuuttavirroista erillään.

Korkoriski

Stockmannin korkoriski muodostuu koronmuutosten vaikutuksesta sijoitusten arvoon sekä saatavien ja velkojen tulevien koronmuutosten eli uudelleenhinnoittelun kautta. Korkoriskien hallinnassa seurataan saatavien ja velkojen välistä suhdetta eri korkojaksoina. Korkoriskiltä suojautumisessa käytetään korkotermiinejä ja -optioita sekä koronvaihtosopimuksia.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskiä hallitaan tekemällä sopimuksia vain johtavien pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa sekä sijoittamalla rahavaroja vain valikoitujen vastapuolien velkakirjoihin.

Johdannaissopimukset

Mmk	Kohde-etuuden arvo kauden lopussa	josta avoimena kauden lopussa
Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset	1 177,3	220,0
Koronvaihtosopimukset	150,0	150,0
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset	170,0	73,6
Optiosopimukset		
Myydyt	27,1	27,1

Jos kaikki johdannaissopimukset olisi suljettu 31.12.1997, olisi niiden tulosvaikutus ollut 0,3 miljoonaa markkaa.

Markkina-arvon laskennassa noudatetut periaatteet

Korkotermiinit

Korkotermiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöshetken markkina-arvoihin.

Koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimusten markkina-arvo on arvioitu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella.

Valuuttaoptiot ja -termiinit

Valuuttaoptio- ja -termiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöshetken markkina-arvoihin.

Emoyhtiön voitonjakoehdotus

Konsernitaseen mukainen vapaa oma pääoma 31.12.1997 oli 914,3 miljoonaa markkaa.

Emoyhtiön taseen mukainen vapaa oma pääoma 31.12.1997 oli 554,0 miljoonaa markkaa.

Emoyhtiön taseen 31.12.1997 mukaan seuraavat summat ovat yhtiökokouksen käytettävissä:

- käyttämättömät voittovarot edellisiltä vuosilta	103 443 985,88
- tilikauden voitto	190 596 380,73
	<u>294 040 366,61</u>

Hallitus ehdottaa, että mainittu määrä käytetään seuraavasti:

- osinkoa maksetaan 9,00 markkaa osakkeelta	130 001 490,00
- yleishyödyllisiin tarkoituksiin varataan	400 000,00
- voittovarojen tilille jätetään	163 638 876,61
	<u>294 040 366,61</u>

Helsingissä maaliskuun 11. päivänä 1998

HALLITUS

Lasse Koivu

Erkki Etola

Ari Heiniö

Pertti Niemistö

Kurt Stenvall

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

Tilintarkastuskertomus

OY Stockmann AB:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet OY Stockmann AB:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Tilinpäätös konsernitiilinpäätöksineen voidaan vahvistaa. Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuun osavuosisikatsukseen. Käsityksemme mukaan osavuosisikatsaus on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsinki 13. maaliskuuta 1998

Eric Haglund, KHT

Krister Hamberg, KHT

STOCKMANNIN LIIKKEEN- JOHTO JA HALLINTO

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3101
Internet: <http://www.stockmann.fi>
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stockmann.fi

ARI HEINIÖ, toimitusjohtaja
STIG-ERIK BERGSTRÖM, varatoimitus-
johtaja
HANNU PENTTILÄ, varatoimitusjohtaja
KURT BLOMQUIST, kiinteistöpäällikkö
REIJO HAKAOJA, tietohallintojohtaja
RAIMO HÄNDELIN, sisäisen tarkastuksen
päällikkö 1.6.1998 asti
HELI LEHTONEN, sisäisen tarkastuksen
päällikkö 1.6.1998 alkaen
MERJA LINDROOS, tiedotuspäällikkö
MERJA LÖNNROTH-LAAKSONEN,
henkilöstöjohtaja
EVA MANSIKKA-MIKKOLA, talouspäällikkö
PIRKKO SALMINEN, rahoituspäällikkö
TIINA TARMA, yhtiön lakimies

TAVARATALOJEN RYHMÄ

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5812

Ostot
Faksi (09) 121 5960, (09) 121 5665 ja
(09) 121 5299

Markkinointi
Faksi (09) 121 5512

Johto

HANNU PENTTILÄ, johtaja
HENRI BUCHT, Helsingin tavaratalo,
kotimaan tavaratalot
JUKKA HIENONEN, ulkomaan toiminnot
MAARET KUISMA, markkinointi
LEENA LASSILA, ostot: muoti
RISTO PENTTILÄ, hallinto
KARL W. STOCKMANN, ostot: muut kuin
muotitavarat, ulkomaan toiminnot

Helsingin tavaratalo

Aleksanterinkatu 52
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3632

Vienti- ja kotimaan palvelu
Faksi (09) 121 3781

Yrityspalvelu
Faksi (09) 121 3782

HENRI BUCHT, tavaratalon johtaja

Itäkeskuksen tavaratalo

Itäkatu 1-5 C 124, 00930 HELSINKI
Puh. (09) 121 461
Faksi (09) 121 4655

TARJA BERGHOLM, tavaratalon johtaja

Tampereen tavaratalo

Hämeenkatu 4
PL 291, 33101 TAMPERE
Puh. (03) 248 0111
Faksi (03) 213 3573

EIJA VARTILA, tavaratalon johtaja

Tapiolan tavaratalo

Länsituulentie 5, 02100 ESPOO
Puh. (09) 121 21
Faksi (09) 121 2269

ANJA TAINA, tavaratalon johtaja

Turun tavaratalo

Yliopistonkatu 22
PL 626, 20101 TURKU
Puh. (02) 265 6611
Faksi (02) 265 6714

CAROLA NYMARK, vt. tavaratalon johtaja

Ulkomaan toiminnot

Yhteiset toiminnot
Stockmannintie 1 H
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5250

JUKKA HIENONEN, johtaja

Venäjä
Moskovan toimisto
ZAO Kalinka-Stockmann
Proezd Olminskogo 3 a
129085 MOSCOW
Puh. +7 095 974 0122
Faksi +7 095 282 0189

Myyvälät
Moskova: Danilov, Dolgoruk, Leninski,
Zacepskij Val
Pietari

Eesti
Stockmann AS
Tallinnan tavaratalo
Liivalaia 53
EE0001 TALLINN
Puh. +372 6 339 500
Faksi +372 6 339 556

JUHA OKSANEN, tavaratalon johtaja
1.7.1998 asti
PENTTI KORHONEN, tavaratalon johtaja
1.7.1998 alkaen

Seppälä
Viru Väljak 4
EE0001 TALLINN
Puh. +372 6 301 981
Faksi +372 6 313 426

Akateeminen Kirjakauppa

Keskuskatu 1
PL 128, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 121 41
Faksi (09) 121 4245
Internet: <http://www.akateeminen.com>

STIG-BJÖRN NYBERG, johtaja

Kirjakaupat
Helsingin keskusta, Itäkeskus, Tapiola,
Tampere, Turku

AUTOKAUPAN RYHMÄ

Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401

Johto

AARNO POHTOLA, johtaja
FREDRIK EKLUNDH, Ford
JYRKI JAALA, Mitsubishi, Skoda
EERO LEMBERG, huolto
MARKKU LÖNNQVIST, VW, Audi, Seat
KALEVI TIKKA, vaihtoaunut
TUIJA YLINEN, hallinto

Ford Stockmann Auto

HELSINKI, Herttoniemi
Valurinkatu 1
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4848

HELSINKI, Herttoniemi, tavara-autokeskus
Valurinkatu 1
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4858

HELSINKI, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401

ESPOO, Niittykumpu
Kotitontuntie 2
02200 ESPOO
Puh. (09) 525 9300
Faksi (09) 423 225

VANTAA, Tikkurila
Kuriiritie 17
01510 VANTAA
Puh. (09) 825 4130
Faksi (09) 870 1707

TURKU
Satakunnantie 164
20320 TURKU
Puh. (02) 273 6900
Faksi (02) 273 6940

Mitsubishi, Skoda AutoCenter Stockmann

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 17
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 491
Faksi (09) 121 4949

HELSINKI, Tikkurila
Aamuruskontie 6
00750 HELSINKI
Puh. (09) 121 496
Faksi (09) 121 4996

TURKU, Oriketo
Piiskakuja 10
20380 TURKU
Puh. (02) 255 0255
Faksi (02) 255 0256

Volkswagen, Audi, Seat Stockmann

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 10
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 721
Faksi (09) 121 7300

HELSINKI, Kruununhaka (huolto piste)
Mariankatu 22
00170 HELSINKI
Puh. (09) 121 5660
Faksi (09) 121 5637

HELSINKI, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401

ESPOO, Suomenoja
Isonniitynkuja 2
02270 ESPOO
Puh. (09) 804 601
Faksi (09) 8046 0222

VANTAA, Seutula
Kiitoradantie 2
01530 VANTAA
Puh. (09) 825 991
Faksi (09) 821 280

Varaosien suurasiakasmyynti

(kaikki tuotelinjat)
Ormuspellontie 2
00700 HELSINKI
Puh. (09) 121 6410
Faksi (09) 121 6400

HOBBY HALL

Hämeentie 157
00560 HELSINKI
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1381

Johto

VEIKKO SYVÄNEN, johtaja
SEPPO JURVAINEN, ATK
YRJÖ STENBERG, talous
PENTTI TIISTOLA, materiaalitoinnot

Myymälät
Helsinki, Vantaa
Eesti

SESTO

Stockmannintie 1 H
PL 152, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5671

Johto

LASSE LEHTINEN, johtaja
PIRJO K. HYVÄRINEN, hankintajohtaja
OLAVI LEHTINEN, myyntijohtaja, non-food
EERO LESTELÄ, Etujätit
ARJA RISSANEN, hallinto
JARMO VÄISTÖ, Sestot

Sesto-myymälät

Annankatu, Eino Leinon katu, Forum,
Herttoniemi, Kauniainen, Lauttasaari,
Lähteranta, Mellunmäki, Puistola, Reimarla,
Tehtaankatu, Tikkurila, Vaasankatu

Seston Etujätit

Espoo, Vantaa, Tampere, Turku

SEPPÄLÄ

Tikkurilantie 146
PL 234, 01531 VANTAA
Puh. (09) 825 981
Faksi (09) 870 1383

Johto

MARJATTA BJÖRN, johtaja 1.6.1998 asti
LARS EKLUNDH, johtaja 1.6.1998 alkaen
AKIF BESHAR, kenttä, hallinto
KIRSTI LEHMUSTO-ERÄNEN, markkinointi
MERJA ILMAKUNNAS, lasten tuotteet, kos-
metiikka
ANJA RISSANEN, naisten tuotteet
TIMO SINKKONEN, miesten tuotteet

Myymälaapaikkakunnat

Espoo, Forssa, Hamina, Heinola, Helsinki,
Hollola, Hyvinkää, Huittinen, Hämeenlinna,
Iisalmi, Imatra, Joensuu, Jyväskylä, Jämsä,
Järvenpää, Kaarina, Kajaani, Kangasala,
Kankaanpää, Kauhajoki, Kemi, Kemijärvi,
Kempele, Kerava, Kirkkonummi, Klaukkala,
Kokkola, Kotka, Kouvola, Kuopio, Kuusamo,
Kuusankoski, Lahti, Lappeenranta, Lapua,
Laukaa, Lieksa, Lohja, Loimaa, Loviisa,
Mikkeli, Muurame, Nastola, Nivala, Nokia,
Orimattila, Oulu, Parainen, Pello, Pieksämäki,
Pietarsaari, Pirkkala, Pori, Porvoo, Raahen,
Rauma, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Salo,
Savonlinna, Seinäjoki, Sodankylä, Tammi-
saari, Tampere, Tornio, Turku, Uusikaupunki,
Vaasa, Valkeakoski, Vammala, Vantaa, Var-
kaus, Ylivieska, Ylöjärvi, Äänekoski

Eesti: Tallinna, katso Ulkomaan toiminnot

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220
00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211